

TALOUSARVIO 2018

TALOUSSUUNNITELMA 2018–2020

Kunnanhallitus 12.12.2017 § 285
Kunnanvaltuusto 19.12.2017 § 80

Sisällysluettelo

1	VAALAN KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	3
1.1	Perustietoa Vaalan kunnasta.....	3
	Hallinnollinen, maakunnallinen ja seudullinen asema	3
	Väestö, työvoima ja työpaikat	3
	Vaalan suurimmat yritykset.....	4
1.2	Kunnan hallinto ja henkilöstö	5
	Luottamushenkilöorganisaatio.....	5
	Virasto-organisaatio, päävastualueet ja tulosalueet	5
	Henkilöstö.....	5
	Kuntakonserni.....	6
1.3	Vaalan kunnan kehittäminen	6
	Vaalan kunnan yhteistyö	7
1.4	Talousarvion ja -suunnitelman perusteet.....	7
	Kuntalain säädökset	7
	Talousarvion sitovuus.....	8
	Taloussuunnitelman rakenne ja sisältö.....	8
2	TULOSLASKELMA- JA RAHOITUSOSA	9
2.1	Tuloslaskelma	9
	Verotulot.....	9
	Valtionosuudet.....	10
	Korot ja rahoitustuotot.....	10
	Poistot.....	10
	Vuosikate ja tilikauden ylijäämä	11
2.2	Rahoituslaskelma.....	13
2.3	Taloussuunnitelma	13
3	KÄYTTÖTALOUSOSA	16
3.1	Hallinto-osasto	17
	Kunnanhallitus.....	18
	Hallinto- ja talouspalvelut	19
	Elinkeinot ja kulttuuri.....	19
	Matkailu ja kulttuuri	26
	Kuntamarkkinointi.....	26
	Maaseututoimi	27
	Työllistäminen	27
	Vapaa-aikapalvelut	28
3.2	Oulunkaaren kuntayhtymä	32
	Kuntayhtymän johtajan katsaus.....	32
3.3	Sivistysosasto.....	36
	Hallinto	36
	Perusopetus.....	38
	Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö.....	40
	Oulujärven kansalaisopisto.....	41
	Kirjasto	42
	Varhaiskasvatus	45

		2
3.4	Tekninen osasto	45
	Elinvoimalautakunta.....	45
	Teknisen toimen hallinto	48
	Viranomaispalvelut.....	49
	Kaavoitus ja suunnittelu	49
	Rakennustarkastus ja ympäristövalvonta.....	49
	Pelastustoimi.....	50
	Rakentaminen ja kunnossapito	50
	Talonrakennus	50
	Maanrakennus.....	50
	Ravitsemis – ja siivouspalvelut	51
	Asuntopalvelut.....	52
4	INVESTOINTIOSA.....	54
4.1	Investoinnit 2018 ja rakentamissuunnitelma 2018-2020.....	54
4.2	Investointiosan perustelut.....	55
5	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA.....	56

1 VAALAN KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1 Perustietoa Vaalan kunnasta

Vaalan kunta sijaitsee Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan rajalla. Naapurikuntia ovat Siikalatva, Muhos, Utajärvi, Paltamo, Puolanka ja Kajaani.

Kunnan kokonaispinta-ala on 1 772,65 km², josta maapinta-ala on 1 318,15 km² ja vesipinta-ala 454,50 km². Vesistöjen rantaviivan pituus on yhteensä 550,6 km. Asukkaita maa-km²:a kohti on noin 2,3 henkeä. Mikäli vesipinta-ala luetaan mukaan kunnan kokonaispinta-alaan on asukkaita maa-km²:a kohti 1,7 henkeä. Kiinteistörekisterin mukaan kunta muodostuu seuraavista kylistä: Jaalanka, Kukkola, Niska, Manamansalo, Oterma, Pelso, Säräisniemi ja Veneheitto.

Hallinnollinen, maakunnallinen ja seudullinen asema

Vaalan kunta on siirtynyt 1.1.2016 Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja Vaalan kunnan jäsenyys Kainuun maakuntaan on lakannut.

Maakunnan vaihdoksen seurauksena Vaalan kunta on siirtynyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen ja Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston alueisiin. Hallinnollisesti Vaalan kunta kuuluu edelleen Oulun aluehallintoviraston, Oulun käräjäoikeuspiirin, Rovaniemen hovioikeuspiirin, Pohjois-Pohjanmaan verotoimiston ja Kainuun-Koillismaan maanmittauslaitoksen alueisiin. Lisäksi Vaala kuuluu Oulunkaaren seutukuntaan.

Vaalan kunnan alue on jaettu kuntasuunnittelussa 11 suunnittelukylään, jotka alunperin ovat vastanneet pääsääntöisesti silloista koulupiirijakoa. Suunnittelukylät on lisäksi jaettu pienalueisiin, joilla on tilastollista merkitystä. Kyläjako on seuraava: Vaala, Taajaman ympäristö (Jylhämaa, Järvikylä, Nimmisjärvi), Neittävä, Nuojua, Oterma, Kankari, Jaalanka, Manamansalo, Säräisniemi, Veneheitto ja Pelso.

Väestö, työvoima ja työpaikat

Kunta	2014	2015	2016	Muutos		
				2017	2015-2016	2016-2017
li	9666	9663	9628	9589	-35	-39
Pudasjärvi	8399	8257	8187	8124	-70	-63
Simo	3296	3238	3170	3148	-68	-22
Utajärvi	2907	2861	2824	2793	-37	-31
Vaala	3139	3074	3040	2997	-34	-43

Väestörekisterin mukaan Vaalan väkiluku on ollut elokuun 2017 lopussa 2 997. Kuntaan on muuttanut 67 henkilöä ja kunnasta on muuttanut pois 98 eli muuttotase on ollut -31 henkilöä. Syntynyt on 7 ja kuollut 35 henkilöä. Talouden vertailutaulukoissa käytetään ao. vuoden alun väkilukua eli edellisen vuoden vahvistettua väestömäärää 3040.

Vaalan työttömyysprosentti 2017 elokuun lopulla on ollut 14,7 % 174 työtöntä (naisia 64 ja miehiä 110). Naapurikunnassa Utajärvellä työttömiä 143 (12,5 %). Työttömyysaste on laskenut vuoden takaisesta 1,1 %, mutta se on edelleen korkealla tasolla. Yli 50 vuotiaiden työttömien osuus on laskenut 107 työttömästä 89 työttömään. Elokuun lopulla Vaalassa on ollut korkein työttömyysprosentti Pohjois-Pohjanmaalla, seuraavina Pudasjärvi 14,3 % ja Oulu sekä Taivalkoski 14,00 %.

Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli elokuussa 2016 20 työtöntä ja elokuussa 2017 16 nuorta.

Työnhakijat ryhmittäin	Vuosi 2016 elokuu	Vuosi 2017 elokuu
Työttömiä työnhakijoita yhteensä	190	174
Alle 25-vuotiaita	20	16
Pitkäaikaistyöttömiä	75	53
Yli 50-vuotiaita työttömiä	107	89
Työttömyysaste	15,8	14,7

Vaalan suurimmat yritykset

Työpaikkojen määrä

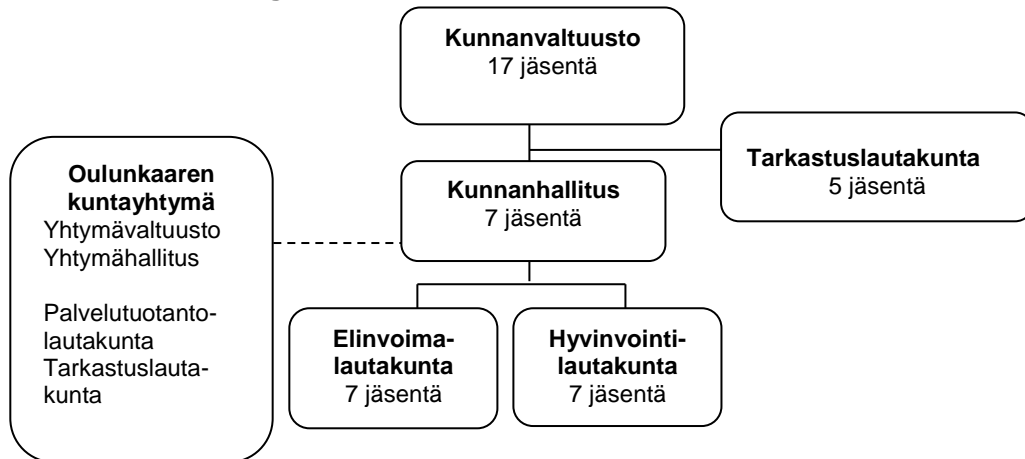
VB- Betoni Oy, betonielementtitehdas	39
Vaalan Juustola Oy, juustojen valmistus	20
Manamansalon leirintäalue (Villi Pohjola), leirintä- ja kalastusalue	16
6ABC Vaalanportti (Osk Arina), liikenneasema	15
S- Market Vaala (Osk Arina), päivittäistavarakauppa	12
K-Market Vaala, päivittäistavarakauppa	10
Rautia Vaala Mikko Kilpeläinen Oy, rauta-, maatalous- ja rakennustarvikekauppa	12
Hoivakoti Suvanto Oy, ikäihmisten asumispalvelut	8
Maansiirto Mannermaa	5
Vaalan Fysioterapia Oy	4
Eltel Networks Pohjoinen Oy, sähkö- ja dataverkkojen rakentaminen ja kunnossapito	9
Hitsacon Oy, konepaja	8
Vaalan Apteekki	5
Perheyhtiö Paakkarit Oy	7
Vaalan Torimarket, vähittäiskauppa	6
Kainuun Osuuspankki Vaalan konttori	3

Muut suurimmat työnantajat

Vaalan kunta (vakinaiset 116 + määräaikaiset 33+ työllistetyt 11)	160
Oulunkaaren kuntayhtymä (vakinaiset 92 + määräaikaiset 31)	123
Pelson vankila	94
Rokua Health & Spa, Utajärvi, (vaalalaisia 19)	97
Vaalan evankelis-luterilainen seurakunta (vaalalaisia 8)	11

1.2 Kunnan hallinto ja henkilöstö

Luottamushenkilöorganisaatio

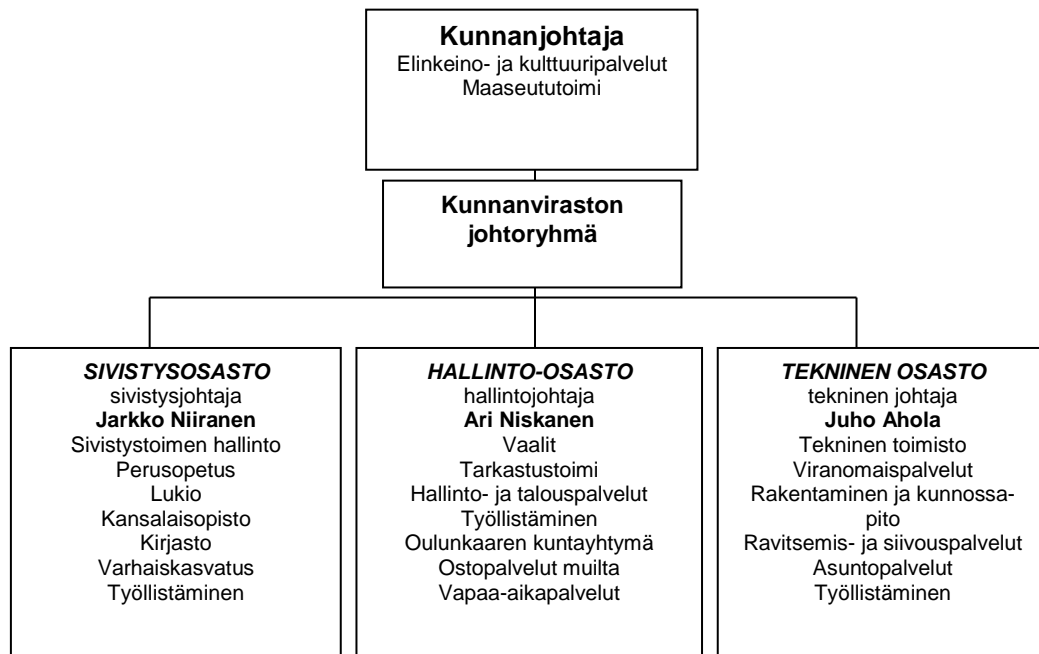

Vaalan kunnalla on Oulunkaaren yhtymävaltuustossa 5 jäsentä, yhtymähallituksessa 2 jäsentä ja palvelutuotantolautakunnassa 2 jäsentä.

Kunnanhallituksen nimeäminä toimikuntina on toiminut vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisoneuvosto, mökkineuvosto, maankäyttö- ja elinkeinotoimikunta, hyvinvointi- ja turvallisuustyön valmisteleva työryhmä ja sen johtoryhmä.

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuustossa Vaalalla on ollut yksi edustaja. Lisäksi Vaalan kunnalla on edustus Kainuun pelastuslaitoksessa ja Kainuun jätehuollon kuntayhtymässä. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin valtuustossa Vaalalla on kaksi edustajaa.

Virasto-organisaatio, päävastuualueet ja tulosalueet

Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne sopeutetaan kunnan palvelurakenteeseen kunnanvaltuuston päättämien sopeuttamis- ja kehittämistoimien mukaisesti. Kunnanhallituksen hyväksymässä henkilöstöstrategiassa on linjattu muun muassa palkkausta, henkilöstön työhyvinvointia sekä henkilöstön pysyvyyttä ja rekrytointiasioita. Lisäksi on mietitty tulevien vanhuuseläkkeelle siirtymisen kohdalla, voidaanko virkaa/tehtävää jättää täyttämättä tai täyttää kyseinen tehtävä sisäisesti.

Vaalan kunnan henkilökuntamäärä on ollut 31.12.2016 seuraava: vakituiset 116, määräaikaiset 33 ja työllistetyt 11, yhteensä 160. Vuonna 2018 henkilökuntamäärän arvioidaan vähentyvän vakituisten ja määräaikaisten osalta 7-9 henkilötyövuodella.

Työkykyä edistetään tyky-suunnitelman mukaisesti ja osaamista kehitetään koulutukseen panostamalla. Työntekijöille luodaan kanavia vaikuttaa kunnan toimintaan ja tulevaisuuden suunnitteluun ja lisäksi panostetaan sisäiseen viestintään. Kuukausittaisia henkilöstöpalavereita jatketaan ja julkaistaan henkilöstötiedote n. 10 kertaa vuodessa. Lähiesimiehet kokoontuvat neljä kertaa vuodessa ja toimistotiimi kerran kuukaudessa.

Kuntakonserni

Kuntakonserniin kuuluu Vaalan Vesi ja Lämpö Oy sekä Kiinteistö Oy Vaalan Niska.

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy perustettiin v. 2017 alusta yhtiöittämällä kaukolämpö- ja vesihuoltoliiketoiminnot. Yhtiöön siirtyi liikelaitosten johtaja ja työmiehet ns. vanhoina työntekijöinä. Liikelaitokset on ollut järkevä laittaa samaan yhtiöön toiminnallisista lähtökohdista johtuen ja yhdistämällä molemmat liiketoiminnot samaan yhtiöön tavoitellaan taloudellisesti vakavaraisempaa yhtiötä.

Kiinteistö Oy Vaalan Niskaan kunnan taloyhtiöt sulautuivat v. 2017 alussa. Yhtiö vastaa vuokra-asuntojen hallinnoinnista, ylläpidosta ja uustuotannosta. Tällä tavoitellaan yhtiön parempaa seurattavuutta ja toisaalta taloudellisesti vahvempaa yhtiötä.

Molempien kuntakonsernin yhtiöiden Koy Vaalan Niskan ja Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n osalta tavoitteena on, että kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt pystyvät tulorahoituksellaan hoitamaan vastuunsa ja velvoitteensa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt päivitetyn ja uuden kuntalain mukaisen konserniohjeen 25.1.2017.

1.3 Vaalan kunnan kehittäminen

Uuden kuntalain mukaan kunnassa tulee olla kuntastrategia, jonka osana tulee käsitellä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämistä. Elinvoima nähdään perinteistä elinkeinopolitiikkaa laajempaan asiakokonaisuutena, joka ottaa huomioon alueen yritysten tukemisen ja niiden paikkakunnalle houkuttelun lisäksi myös ihmisen. Siellä missä ihmiset viihtyvät, viihtyvät myös yritykset ja elinvoima synnyttävä spiraali vahvistuu. Vaalan kuntastrategia on elinvoimapolitiikan keskeinen asiakirja. Kuntastrategian keskiössä on kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen, myönteisen kuntakuvan rakentaminen ja kuntatalouden tasapaino. Vaalan kuntastrategiaa täydentäviä asiakirjoja ovat elinkeino-ohjelma sekä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma. Molempien asiakirjojen teemoja toteutetaan tällä talous- ja toimintasuunnitelmalla.

Vaalan kunnan kuntastrategia 2030 on valtuuston käsittelyssä ja hyväksyttävänä 19.12.2017. Työ on aloitettu edellisen valtuustokauden aikana ja sen hyväksyy kesäkuusssa 2017 aloittanut valtuusto.

Visio kuvaa sitä tulevaisuuden kuvaa, johon Vaalan kunta pyrkii toiminnallaan.

Vuonna 2030:

Vaalan kunta on vetovoimainen sekä luontoarvoistaan ja hyvinvoivasta yhteisöistään tunnettu toimija. Olemme yritysmuuteinen, taloudellisesti vakaa toimija ja fiksu omistaja. Meillä on hyvä tehdä töitä.

Tavoitteemme tarkentavat tulevaisuuden kuvaamme. Ne ovat yhteisesti valittuja ja niiden toteuttamiseen ollaan sitouduttu. Tavoitteisiin pyritään vuosittain budjetin yhteydessä tarkistettavilla vuositavoitteilla ja toimenpiteillä. Strategian toteutumista seurataan sekä budjetin että tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi vuositason tarkastelu tehdään kesäkuun valtuuston kokouksessa.

Vaalan kunnan yhteistyö

Vaalan kunta jatkaa itsenäisenä kuntana. Yhteistyötä mm. Utajärven ja Muhoksen kuntien ja Oulunkaaren kuntayhtymän kuntien kanssa tehdään edelleen. Erityisesti Utajärven kunnan kanssa yhteistyötä vahvistetaan entisestään vuoden 2018 aikana. Oulunkaaren kuntayhtymä järjestää ja pääosin tuottaa sosiaali- ja terveystaloudet Vaalalle, ja kunta on ollut Oulunkaaren kuntayhtymän jäsen vuoden 2010 alusta. Jo ennen tätä Vaalalla ja Utajärvellä on ollut yhteiset sosiaali- ja terveystaloudet vuoden 2005 alusta. Vaalan kunnan työntekijät siirtyivät Oulunkaaren kuntayhtymän työntekijöiksi 1.1.2010. Vuoden 2009 alusta kunta on myös osallistunut Oulunkaaren seutukunnan perustamaan kuntapalvelutoimistoon, johon on keskitetty talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon toiminnot siten, että ao. palvelupisteet kuitenkin säilyvät kunnassa.

Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kunnat perustivat yhteisen elinkeino-yhtiön Humanpolis Oy:n vuoden 2015 alusta. Humanpolis Oy:n osalta yhteistyötä jatketaan ja yhtiön roolia elinkeinojen kehittämisessä tarkennetaan.

Vuonna 2017 on selvitelty yhteistyön mahdollisuuksia lähikuntien kanssa aluearkkitehdin ja maankäytön osalta. Utajärven kanssa Vaalalla on yhteinen rakennustarkastaja. Hyvien käytänteiden hakeminen muista kunnista ja omien hyvien käytänteiden levittäminen kuuluu myös arkipäiväiseen toimintaan. Vaalan kunta on mukana Suomen Kuntaliiton Pienten kuntien neuvottelukunnassa ja pienten lukioiden verkostossa.

Vaalan kunta jatkaa osallistumista Kainuun kuntien ns. hankintarenkaaseen. Lisäksi Vaalan kunta jatkaa Kainuun Etu Oy:ssä osakkeenomistajana. Myös muuta yhteistyötä jatketaan Kainuun maakunnan ja Kainuun kuntien kanssa. Yhteistyöverkoston luomista jatketaan ja tehdään aktiivista edunvalvontaa kunnan eri tasoilla.

Yhteinen maataloushallinto Siikalatvan, Vaalan, Pyhännän, Vihannin ja Haapaveden kanssa on alkanut vuoden 2012 alusta. Vihannin kunta on kuitenkin eronnut yhteistoiminta-alueesta Raahen kaupunkiin liittymisen vuoksi. Tätä yhteistyötä jatketaan.

1.4 Talousarvion ja -suunnitelman perusteet

Kuntalain säädökset

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä maimittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvion sitovuus

Valtuusto päättää käyttötalousosan nettomenot tulosalueittain (vastuualueittain) sitovina erinä. Investointiosassa kunnanvaltuusto päättää määrärahat hankkeittain. Siirrot ja mahdolliset käyttötarkoituksen muutokset 50.000 euroon asti päättää kunnanhallitus, muilta osin kunnanvaltuusto.

Lautakunnille ja johtokunnille, kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle on raportoitava talousarvion ja tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksen antamien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.

Taloussuunnitelman rakenne ja sisältö

Kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Tässä taloussuunnitelmassa käsitellään ensin tuloslaskelma- ja rahoitusosa, mikä antaa kokonaiskuvan kunnan taloudesta. Käyttötalousosassa käsitellään hallintokuntien strategiset tavoitteet ja vuoden 2018 toimenpiteet sekä niistä aiheutuvat kustannukset. Investointiosassa ovat rakennusohjelma sekä irtaimiston hankintasuunnitelma perusteluineen. Lisäksi talousarviossa on henkilöstösuunnitelma.

2 TULOSLASKELMA- JA RAHOITUSOSA

2.1 Tuloslaskelma

Talousarvion mukaan toimintatuotot vähenevät n. 38.000 verrattuna talousarvioon 2017. Toimintatuottojen määrä on noin 3,7 miljoonaa. Kuitenkin verrattuna tilinpäätökseen 2016 toimintatuotot vähenevät n. 90 000 euroa.

Toimintakulut laskevat vuoden 2017 talousarviosta n. 19 000 euroa eli n. 0,1 %:a. Toimintakulujen laskua selittää henkilöstökulujen lasku n. 267 000 euroa (-3,7 %). Henkilöstökulujen budjetoinnissa on otettu huomioon kilpailukyky sopimuksesta johtuvat 30 %:n lomarahojen leikkaus ja sivukulujen alennukset. Tilinpäätökseen 2016 verrattuna toimintakulut vähenevät 347 000 euroa (1,3 %).

Toimintakate on talousarvion mukaan n. 22,8 miljoonaa. Toimintakate on n. 19 000 euroa huonompi kuin vuoden 2017 talousarviossa. Verrattuna tilinpäätökseen 2016 toimintakate heikkenee n. 244 000 euroa.

Verotulot

Suunnitelmakauden tavoitteena on, että kunnan tuloveroprosentti poikkeaa enintään 1,5 %-yksikköä valtakunnan keskiarvosta ja 1 %-yksikköä alueen keskiarvosta. Vaalan tuloveroprosentti vuonna 2018 säilyy 21,50 prosentissa.

Kunnallisveroprosenttiaan korottaa vuodelle 2018 52 kuntaa. Korottajien määrä pysyi edellisvuoden tapaan maltillisella tasolla. Veroprosentti laskee kaikkiaan 6 kunnassa. Pohjois-Pohjanmaalla keskimääräinen veroprosentti on vuonna 2017 20,47 ja Kainuussa 21,12 %:a. Keskimäärin 2000-5000 asukkaan kunnissa veroprosentti on 20,92 %:a. Siten Vaalan prosentin voidaan todeta olevan 0,58% keskimääräistä korkeampi.

Vaalan kunnan efektiivinen veroaste on Kuntaliiton laskemien mukaan vuonna 2017 13,69 %. Tuloveron ja efektiivisen veroasteen erotus on 7,81 %:a.

Vaalan kiinteistöverotuksen verotusarvot ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2018 ovat seuraavat (luvut tuhatta euroa):

Yleisen kiint.v-% alaiset	2017	2018
maa-alueet	28 743	28 743
rakennukset	16 339	16 339
<i>Vero %</i>	<i>1,10</i>	<i>1,10</i>
VERO	496	496
Vak. asuinrakennukset	59 630	59 630
<i>Vero %</i>	<i>0,59</i>	<i>0,59</i>
VERO	352	352
Muut asuinrakennukset	26 714	26 714
<i>Vero %</i>	<i>1,15</i>	<i>1,15</i>
VERO	307	307
Voimalaitokset	50 085	50 085
josta ydinvoimalaitokset	0	0
<i>Vero %</i>	<i>3,10</i>	<i>3,10</i>
VERO	1 553	1 553
Yleishyödylliset yhteisöt	90	90
<i>Vero %</i>	<i>0,80</i>	<i>0,80</i>
VERO	1	1

Verotulojen arvoidaan vähentyvän vuodesta 2016 yhteensä n. 424 000 euroa eli n. 3,7 prosenttia. Vuoden 2017 arvioidusta toteumasta (11 259 000 euroa) verotulojen arvoidaan vähentyvän n. 272 000 euroa (2,4 %:a).

Kilpailukysopimus vähentää myös v. 2018 kuntien verotuloja. Sopimus paitsi laskee työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja niin se myös korottaa palkansaajan lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja vastaavasti. Tämä rakenteellinen muutos heikentää kuntien tulopohjaa, sillä maksujen korotukset lisäävät palkansaajien verovähennyksiä ja pienentävät siten kuntien veropohjaa.

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Kunnallisvero	8 187 223	8 293 080	8 105 316	7 896 000	7 631 000
Muutos %	-1,64 %	1,29 %	-2,26 %	-2,58 %	-3,36%
Kiinteistövero	2 532 542	2 547 824	2 700 411	2 665 000	2 665 000
Muutos %	8,07 %	0,60 %	5,99 %	-1,31 %	0,0%
Osuus yhteisöveron tuotosta	621 027	668 196	602 115	698 000	691 000
Muutos %	10,90 %	7,60 %	-9,89 %	13,74 %	-1,00%
Verotulot yht.	11 340 792	11 509 100	11 407 842	11 259 000	10 987 000
Muutos %	1,01 %	1,48 %	-0,88 %	-1,30 %	-2,41%
Muutos euroina	113 613	168 308	-101 258	-148 842	-272 000
Veroprosentti	21,50 %	21,50 %	21,50 %	21,50 %	21,50%

Valtionosuudet

Valtionosuuksien yhteensä arvioidaan vähentyvän n. 17 900 eurolla verrattuna vuoteen 2016.

Valtionosuudet vähenevät 6 363 euroa talousarvioon 2017 verrattuna.

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Valtionosuudet yhteensä euroina	13 144 123	13 085 145	13 175 591	13 164 000	13 157 637
Muutos %	1,94	-0,45	0,69	0,09	-0,05
Muutos euroina	250 371	-58 978	90 446	-11591	-6 363

Korot ja rahoitustuotot

Talousarviolainojen ja kassalainojen korkoihin on varattu vuodelle 2018 yhteensä 135 000 €, mikä on 65 000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vaalan Vesi ja Lämpö Oy maksaa kunnalle lainasta korkoa n. 13.000 euroa ja As. Oy Vaalan Niska n. 16.000 euroa. Kuntakonsernin yhtöiden maksama korkotuotto kunnalle on budjetoitu 29 000 euroa.

Poistot

Suunnitelman mukaisia poistoja on talousarviossa 993 760 euroa. Poistot ovat pienentyneet tilinpäätöksestä 2016 yhteensä 457 319 euroa. Poistot jakautuvat hallintokunnittain seuraavasti.

Poistot	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Hallinto-osasto	40 000	55 143	22 798	116 930	37 540
Sivistysosasto	260 000	251 425	640 405	269 320	256 100
Tekninen osasto	815 000	834 585	752 876	601 550	700 120
	1 115 000	1 141 153	1 416 079	987 800	993 760

Vuosikate ja tilikauden ylijäämä

Talousarvion mukainen vuosikate on 1,2 miljoonaa. Vuosikate on heikentynyt tilinpäätökseen 2016 verrattuna n. 292 799 euroa (19,6 %).

Vuosikatteen heikentymistä selittää verotulojen ja valtionosuuksien vähentyminen. Nämä vähentyvät arviolta yhteensä n. 438 800 vuoden 2016 tilinpäätöksestä.

Arvioitu ylijäämä vuodelle 2018 on 259 180 euroa. Ylijäämä on kohtuullisen hyvällä tasolla huomioiden valtionosuuksien ja verotulojen laskun, mutta erikoisairaanhoidon kehitys vaikuttaa olennaisesti ylijäämän muodostukseen.

TUOSLASKELMA (sis/ulk)	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Poikkeama	Muutos-
Peruskunta	2016	2 016		TA 2017/ TA 2018	%
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 220 161	2 293 560	2 317 370	24 310	1,0
Maksutuotot	260 513	229 800	230 700	900	0,4
Tuet ja avustukset	422 531	388 139	423 377	35 238	9,1
Muut toimintatuotot	906 354	768 090	746 580	-21 510	-2,8
TOIMINTATUOTOT	3 809 559	3 679 589	3 718 027	38 938	1,0
Valmistus omaan käyttöön	21 682	10 000	10 000		
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-7 201 468	-7 168 442	-6 901 421	267 021	-3,7
Palvelujen ostot	-17 637 482	-17 179 764	-17 481 553	-302 089	1,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 503 777	-1 606 790	-1 622 850	-16 060	1,0
Avustukset	-420 292	-434 900	-416 900	18 000	-4,1
Muut toimintakulut	-155 409	-161 770	-148 400	13 370	-8,3
TOIMINTAKULUT	-26 918 428	-26 551 666	-26 571 124	-19 758	0,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-23 087 187	-22 862 077	-22 843 097	19 180	-0,1
Verotulot	11 407 842	11 266 000	10 987 000	-279 000	-2,5
Valtionosuudet	13 175 591	13 164 000	13 157 637	- 6 363	-0,05
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	8 266	46 000	30 000	-16 000	-34,8
Muut rahoitustuotot	144 391	2 100	2 200	100	4,8
Korkokulut	-157 490	-200 000	-135 000	65 000	-32,5
Muut rahoituskulut	-666	-800	-800	0	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 498	-152 700	-103 600	49 100	-32,2
VUOSIKATE	1 490 739	1 415 223	1 197 940	-217 283	-15,3
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 416 079	-987 800	-993 760	-5 960	0,6
Poistot ja arvonalentumiset	-1 416 079	-987 800	-993 760	-5 960	0,6
Satunnaiset tuotot	610 769			0	
Satunnaiset erät	910 769			0	
TILIKAUDEN TULOS	685 430	427 423	204 180	204 180	-74,9
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	55 143	55 143	55 000	-143	-0,3
Varausten ja rahastojen muutokset	55 143	55 143	55 000	-143	-0,3
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	740 573	482 423	259 180	-223 243	-53,7

Tunnuslukuja	TA 2013	Ta 2015	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018
Toimintatuotot/toimintakulut %	15,9	15,9	15	13,8	13,9	14
Vuosikate poistoista %	138	136	126,5	128,1	143,0	120,5
Vuosikate euroa/asukas	454	473	416	475	460	394
Asukasluku 1.1.	3258	3210	3193	3139	3075	3040

2.2 Rahoituslaskelma

Vuonna 2018 pitkäaikaista lainaa tullaan todennäköisesti nostamaan 1.500.000 euroa ja pitkäaikais-ten lainojen vähennyksen arvioidaan olevan 1.520.000 euroa. Vuoden aikana arvioidaan nostea- taanko pitkäaikaista talousarviolainaa vai hoidetaanko rahoituksen tarve lyhytaikaisella kassalai- nalla.

RAHOITUSLASKELMA PERUSKUNTA	TA 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos %
VUOSIKATE	1 490 739	1 415 223	1 197 940	-15,4
SATUNNAISET ERÄT	610 769			
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-603 628			
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 497 880	1 415 223	1 197 940	-15,4
INVESTOINTIMENOT	-3 496 680	-1 935 000	-1 170 000	-39,5
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	14 005	60 000	140 000	133,3
PYS.VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUS- TULO	1 803 514			
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 679 161	-1 875 000	-1 030 000	-45,1
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-181 281	-459 777	167 940	-136,5
<i>ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET</i>	<i>-45 951</i>	<i>-6 700</i>	<i>45 800</i>	-783,6
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-50 000	-16 000		-100
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	4 049	9 300	45 800	392,5
<i>LAINAKANNAN MUUTOKSET</i>	<i>-870 736</i>	<i>486 178</i>	<i>-20 000</i>	-104,1
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		2 100 000	1 500 000	-28,6
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 670 736	-1 613 822	-1 520 000	-5,8
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	800 000			
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	35 749			
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU- TOS	-2 601			
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS				
SAAMISTEN MUUTOS	-374 040			
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	412 390			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-532 929	479 478	25 800	-94,6
RAHAVAROJEN MUUTOS	-719 159	19 701	193 740	883,4
RAHAVARAT 31.12.	631 807			
RAHAVARAT 1.1.	1 346 016			
RAHAVAROJEN MUUTOS	-714 209			

2.3 Taloussuunnitelma

Vaalan kunnan vuoden 2013-2016 tilinpäätöksiä tulokset ovat olleet erinomaisia, minkä seurauk- sena kertynyttä alijäämää ei ole enää ollut tilinpäätöksessä 2014. Edelleen kuluvan vuoden 2017

tilanne on hyvä. Siitä huolimatta kunta on jatkanut talouden tervehdyttämistä. Tähän kannustavat alenevat verotulot ja valtionosuudet ja korkea lainamäärä.

Talousarviovuoden 2018 suurimpana haasteena on pysyä tiukassa talousarviossa sekä huolehtia kunnan tulojen positiivisesta kehittämisestä yleisen talouden nousukauden aikana. Vähenevät valtionosuudet ja verotulojen alhaisempi kertyminen asettavat haasteita. Mahdollisesti vuonna 2020 voimaan tuleva sote- ja maakuntauudistus aiheuttaa merkittäviä epävarmuustekijöitä tuleville vuosille.

Vaala taloussuunnitelma 2018-2020							
	TP2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2019	TA 2020
	Kunta+liikel.	Kunta+liikel.	Kunta+liikel.				
Asukasluku	3 136	3 075	3 040	2 985	2 935	2888	2844
Veroprosentti	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,5	21,5
Toimintatuotot	4 100 122	3 748 548	3 809 559	3 679 589	3 718 027	3 718 027	3 718 027
Toimintatuottojen muutos, %	0,1 %	-8,6 %	1,6 %	-3,4 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %
Toimintakulut	-25 217 396	-25 858 955	-26 918 427	-26 551 666	-26 571 124	-26 571 124	-26 571 124
Toimintakulujen muutos %	0,3 %	2,5 %	4,1 %	-1,4 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %
TOIMINTAKATE	-21 117 274	-22 064 709	-23 087 196	-22 862 077	-22 843 097	-22 843 097	-22 843 097
Toimintakatteen muutos %	0,4	4,5	4,6	-1,0	-0,1	0,0	0,0
Kunnallisverot	8 187 223	8 293 080					
Yhteisöverot	621 026	668 196					
Kiinteistöverot	2 532 542	2 547 824					
Verotulot yhteensä	11 340 791	11 509 101	11 407 842	11 266 000	10 987 000	11 299 000	11 569 000
Verotulojen muutos, %	1,0	1,5	-0,9	-1,2	-2,5	2,8	2,4
Valtionavut	13 144 123	13 085 145	13 175 591	13 164 000	13 157 637	12 969 000	12 878 000
(Harkinnanvarainen)	1,9	-0,4	0,7	-0,1	-0,8	-0,7	-0,7
Korkotuotot	4 385	9 998	8 266	46 000	30 000	30 000	30 000
Muut rahoitustuotot	11 626	30 137	144 391	2 100	2 200	2 200	2 200
Korkokulut	-199 007	-161 209	-157 490	-200 000	-135 000	-170 000	-200 000
Muut rahoituskulut	-776	-499	-666	-800	-800	-800	-800
VUOSIKATE	3 183 868	2 407 964	1 490 738	1 415 223	1 197 940	1 286 303	1 435 303
Poistot	-1 467 099	-1 448 281	-1 416 079	-987 800	-993 760	-993 760	-993 760
Satunnaiset tuotot			610 769				
Satunnaiset kulut							
Poistoeron muutos	58 375	57 890	55 143	55 000	55 000	55 000	55 000
Rahastojen muutos							
Varausten muutos							
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ylijäämä/alijäämä	1 775 144	1 017 573	740 571	482 423	259 180	207 096	496 543
Kumulatiivinen yli/alij.	1 124 760	1 952 101	2 692 672	3 175 095	3 434 275	3 641 371	4 137 914
Kumulatiivinen yli/alij./as	359	635	886	1 064	1 170	1 261	1 455
VUOSIKATE	3 183 868	2 407 964	1 490 738	1 415 223	1 197 940	1 286 303	1 435 303
Nettoinvestoinnit (kunta)	544 175	1 683 750	1 679 161	1 835 000	1 030 000	750 000	750 000
Vuosikate - poistot	1 716 769	959 683	74 659	427 423	204 180	292 543	441 543

Vuosikate - tod. lyhen- nys							
Vuosikate - nettoinv.	2 639 694	724 214	-188 423	-419 777	167 940	536 303	685 303
Taseesta							
Lainakanta 1000 euroa	13 463	13 609	10 873	0	0		
Lainakanta euroa/as	4 293	4 426	3 577	0	0	0	0

Yleisesti:

Tulot:

- Verojen nostopaine arvioidaan vuoden 2017 tilinpäätöksen valmistuttua ja talousarvion 2018 toteuman perusteella.
- Reagoidaan nopeasti yritysten tarpeisiin ja tarjotaan apua rahoituksen ja kehittämisspalveluiden hakemiseen. Toteutetaan elinvoimaohjelmaa.

Menot:

- Investointitaso vuosien 2016-2018 välillä pidetään n. 4 miljoonassa eurossa (netto). Vuositainen vaihtelu on mahdollista. Näin vältetään lisävelkaantuminen.
- Palvelurakenteen ja kattavuuden tarkastelu.
- Henkilöstömenoja hillitään. Tavoitteena palvelurakenteen sopeutuksen mukana sopeutuva henkilöstörakenne.
- Henkilöstön jaksamiseen, alaistaitoihin ja esimiestyöhön sekä muutosjohtamiseen panostetaan mm. työnohjauksella ja tiedottamisella sekä yhteistyöllä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön osaaminen pidetään hyvällä tasolla koulutuksen avulla.
- Pyritään edelleen eroon vajaakäyttöisistä kiinteistöistä kuitenkin minimoimalla myyntitappiot ja ylimääräiset poistot.
- Toimintakulujen kasvua hillitään niiden ollessa koko kunnan (sis. Oulunkaari) osalta n. 0,1% (vuosi 2018)
- Lainojen osalta varaudutaan markkinakorkojen vaihteluun, vaikkakin korkokulut ovat talousarviossa laskeneet.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalouteen vaikuttavat toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Käyttötalouteen vaikuttaa heikentävästi verotulojen ja valtionosuuksien väheneminen. Verotulot ja valtionosuudet muodostavat n. 86,6 %:a kunnan tuloista. Näiden tulojen arvioidaan vähentyvän vuoden 2016 tilinpäätöksestä n. 434 800 euroa ja arvioiduista vuoden 2017 tuloista n. 6 400 euroa. Toimintakulut tulee pyrkiä suhteuttamaan tähän tulojen laskuun.

Henkilöstömenot ovat kunnan suurin yksittäinen kuluerä sosiaali- ja terveystenon jälkeen. Kunnan toiminnassa henkilöstömenoja on pyritty hillitsemään henkilöstön vähennyksillä palvelutarpeen vähentyessä. Jatkossa henkilöstön määrä on edelleen sopeutettava tarvetta vastaavasti. Oulunkaaren kuntayhtymän puolella on sen sijaan henkilöstön lisäämispaineita mm. kasvavan vanhusväestön palvelujen turvaamiseksi.

Henkilöstömenoja hillitsee vuonna 2018 kilpailukyky sopimuksesta johtuvat muutokset. Kilpailukyky sopimus alentaa kuntatalouden toimintamenoja jo vuodesta 2017 lähtien. Toimintamenojen lasku muodostuu työeläke-, työttömyysvakuutus- ja sairausvakuutusmaksun alentamisesta sekä lomarahojen leikkauksesta. Lomarahoja leikataan 1.2.2017 lukien 30 %:a. Lomarahojen leikkaus ja arviot alentuneista palkkojen sivukuluista on otettu huomioon talousarvion henkilöstökuluissa. Tältä osin on kuitenkin huomioitava, että kilpailukyky sopimus aiheuttaa kunnan tulopohjaan vähennyksiä ja siten kilpailukyky sopimuksen vaikutukset ovat kokonaisuudessaan kunnan talouteen lievästi negatiiviset. Näiden lisäksi työaika pidennetään keskimäärin n. 24 tunnilla, mutta tämän johdosta ei arvioida kertyvän kustannussäästöjä. Henkilöstökuluissa on huomioitu vuodelle 2018 0,5% palkkojen korotus.

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos% TP2016- >2017	Muutos % TA2017- >TA2018
Hallinto-osasto					
Toimintatuotot	244 993	255 955	323 005	4,5	26,2
Toimintakulut	-16 331 322	-16 024 737	-16 317 841	-1,9	1,8
Netto	-16 086 329	-15 768 782	-15 994 836	-2,0	1,4
Sivistysosasto					
Toimintatuotot	454 993	268 334	287 572	-41,0	7,2
Toimintakulut	-5 967 288	-5 728 169	-5 611 384	-4,0	-2,0
Netto	-5 512 295	-5 459 835	-5 323 812	-1,0	-2,5
Tekninen osasto					
Toimintatuotot	3 109 573	3 155 300	3 107 450	1,5	-1,5
Valm.oman käyt.	21 672	10 000	10 000	-53,9	0,0
Toimintakulut	-4 619 829	-4 798 760	-4 641 899	3,9	-3,3
Netto	-1 488 584	-1 633 460	-1 524 449	9,7	-6,7
Kaikki yhteensä					
Toimintatuotot	3 809 559	3 679 589	3 718 027	-3,4	1,0
Toimintakulut	-26 918 439	-26 551 666	-26 571 124	-1,4	0,1
Valmistus omaan käyt.	21 672	10 000	10 000	-53,9	0,0
Netto	-23 087 208	-22 862 077	-22 843 097	-1,0	-0,1

3.1 Hallinto-osasto

Hallintopalveluihin kuuluvat seuraavat vastualueet vaalit, tarkastustoimi, hallinto- ja talouspalvelut, elinkeino- ja kulttuuritoimi, maaseututoimi, yleishallinnon työllistäminen, Oulunkaaren kuntayhtymä, rahoitus ja ostopalvelut muilta. Hallinto-osasto vastaa hallinnon tukipalvelujen tuottamisesta. Hallinto-osaston budjetti sisältää kunnan suurimmat menot (sosiaali- ja terveyspalvelut) sekä tulot (verotulot ja valtionosuudet). Näiden lisäksi budjetti koostuu erilaisista jäsenmaksuista kuten Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton jäsenmaksuista sekä osallistumismaksuista erilaisiin yhteistoiminta-alueisiin. Elinkeinopalvelut, matkailu ja kulttuuri sijoittuvat kuntaorganisaatiossa suoraan kunnanjohtajan alaisuuteen ja näiden yhteistyönä toteutetaan muun muassa kunnan markkinointia.

1000	HALLINTOPALVELUT	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos-% TP2016 -> 2017	Muutos-% TA2017-> 2018
	TOIMINTATUOTOT					
	Myyntituotot	101 668	43 400	62 950	-57,3	45,0
	Maksutuotot	8 649	2 900	2 900	-66,5	0,0
	Tuet ja avustukset	128 752	198 955	244 955	54,5	23,1
	Muut toimintatuotot	5 924	10 700	12 200	80,6	14,0
	TOIMINTATUOTOT	244 993	255 955	323 005	4,5	26,2
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut	-1 097 809	-1 151 461	-1 151 461	4,9	-2,1
	Palvelujen ostot	-15 004 212	-14 575 056	-14 900 471	-2,9	2,0
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47 636	-84 570	-95 660	77,5	12,5
	Avustukset	-148 150	-150 400	-138 400	1,5	-8,0
	Muut toimintakulut	-33 514	-63 250	-52 050	88,7	-17,4
	TOIMINTAKULUT	-16 331 321	-16 024 737	-16 317 841	-1,9	1,6
	TOIMINTAKATE	-16 086 328	-15 768 782	-15 994 836	-2,0	1,2
		TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos-% TP2016 -> 2017	Muutos-% TA2017 -> 2018
1100	VAALIT					
	TOIMINTATUOTOT			15 900		
	TOIMINTAKULUT		-13 099	-18 040		37,7
	TOIMINTAKATE		-13 099	-2 140		-83,7
1200	TARKASTUSTOIMI					
	TOIMINTAKULUT	-13 696	-16 938	-15 850	23,7	-6,4
	TOIMINTAKATE	-13 696	-16 938	-15 850	23,7	-6,4
1300	HALLINTO- JA TALOUS- PALVELUT					
	TOIMINTATUOTOT	81 779	84 450	80 400	3,3	-4,8
	TOIMINTAKULUT	-863 291	-913 081	-884 537	5,8	-3,1
	TOIMINTAKATE	-781 512	-828 631	-804 137	6,0	-3,0
1400	ELINKEINOTOIMI					
	TOIMINTATUOTOT	12 615	6 300	6 300	-50,1	0,0

	TOIMINTAKULUT	-386 603	-314 628	-352 816	-18,6	12,1
	TOIMINTAKATE	-373 988	-308 328	-346 516	-17,6	12,4
1500	MAASEUTUTOIMI					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT	-59 580	-63 762	-62 655	7,0	-1,7
	TOIMINTAKATE	-59 580	-63 032	-62 655	5,8	-0,6
1600	TYÖLLISTÄMINEN					
	TOIMINTATUOTOT	111 029	81 500	129 200	-26,6	58,5
	TOIMINTAKULUT	-371 985	-349 259	-383 007	-6,1	9,7
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-260 956	-267 759	-253 807	2,6	-5,2
1610	VAPAA-AIKAPALVELUT					
	TOIMINTATUOTOT		83 705	91 205		9,0
	TOIMINTAKULUT	-245	-273 403	-282 885		3,5
	TOIMINTAKATE	-245	-189 698	-191 680		1,0
1700	OULUNKAAREN KUNTA-YHTYMÄ					
	TOIMINTATUOTOT	39 571			-100,0	
	TOIMINTAKULUT	-14 536 313	-13 972 439	-14 179 327	-3,9	1,5
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 496 742	-13 972 439	-14 179 327	-3,6	1,5
1702	OSTOPALVELUT MUILTA					
	TOIMINTATUOTOT					
	TOIMINTAKULUT	-99 192	-108 128	-107 420	9,0	-0,7
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-99 192	-108 128	-107 420	9,0	-0,7

Muutoksia vuonna 2018

- Vuonna 2018 järjestetään presidentinvaalit tammi-helmikuussa ja maakuntavaalit lokakuussa.
- Asiakirjahallinnan vuonna 2017 päivitettyyn dynasty ohjelmaan integroidaan tiedonohjausjärjestelmä, otetaan käyttöön vuoden alusta vaiheittain tarkistustyön edetessä.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kunnanvaltuuston asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Kunnanhallitus johtaa myös kunnan strategiassa yhteisesti valittujen tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävää työskentelyä ja päätöksentekoa. Kunnanjohtaja toimii kunnanhallituksen esittelijänä ja kuntaorganisaation johtajana. Kunnanhallituksen suorassa alaisuudessa toimivat hallintopalvelut ja elinkeinopalvelut.

Edelleen vuonna 2017 koko kuntatalouden haasteena on verotulojen ja valtionosuuksien väheneminen. Samaan aikaan menot pyrkivät kasvamaan. Tämän seurauksena kunnanhallitus jatkaa talouden tarkkaa seuraamista ja reagoi tarvittaessa taloudessa tapahtuviin muutoksiin. Vuoden 2019 aluehallintouudistus vaikeuttaa taloudensuunnittelua, sillä moni asia on vielä talousarvion laadinnan yhteydessä auki. Taloudensuunnittelussa otetaan huomioon tuleva uudistus ja pyritään varmistamaan, että kunnan elinvoimaisuus säilyy myös uudistuksen jälkeen.

Henkilömäärä ja kunnan toiminta muutoinkin sopeutetaan kunnan väestökehitykseen ja vähentyvään palveluiden kysyntään. Kuitenkin henkilöstön määrän vähentyessä kiinnitetään huomiota henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen. Lisäksi työskentelytapojen jatkuvalla kehittämisellä pyritään

mahdollistamaan työtehtävien hoitaminen vähenevällä henkilöstöresurssilla. Henkilöstömäärän vähentyessä yhteistyön merkitys eri osastojen ja henkilöstöryhmien välillä kasvaa ja yhteistyötä pyritään lisäämään edelleen mm. yhtenäisillä toimintatavoilla.

Hallintopalvelut koordinoivat kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä. Hyvinvoinnin edistämisen työvälineinä toimivat hyvinvoinnin ja turvallisuustyön työryhmä ja johtoryhmä. Varsinainen hyvinvoinnin edistäminen kuuluu kuitenkin kaikille päävastuualueilla. Lisäksi Vaalan kunta tekee aktiivista terveyden edistämistyötä.

Hallinto- ja talouspalvelut

Tehtäväalue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, keskustoimiston, talous- ja hallinnon, henkilöstöhallinnon, atk-palvelujen ja toimikuntien tulot ja menot. Ulkopuolisilta ostettavia palveluja ovat Oulunkaaren kuntapalvelutoimistosta ostettavat talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelut, Oulunkaaren ympäristöpalveluista ostettavat kunnallisen ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut sekä Raahen kaupungilta ostettavat velkajärjestelypalvelut. Kuntayhtymien menoissa on mm. Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton sekä Oulunkaaren kuntayhtymän osuusmaksut sekä maksu Kajaanin kaupungille hankintarenkain palveluista.

Talous- ja hallintopalveluissa vuonna 2018 toimistotiimin toimintaa pyritään kehittämään edelleen. Tavoitteena on tehostaa toimintaa löytämällä uusia tehokkaita työskentelytapoja. Tässä tärkeänä osana on jo olemassa olevien ja uusien sähköisten järjestelmien tehokas käyttö. Jotta työtehtävät voidaan hoitaa jatkuvasti vähenevällä henkilöstöresurssilla, tulee työskentelytapoja kehittää. Samaan aikaan henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeää. Myös riittävä osaaminen pyritään turvaamaan yhteisillä ja yksilöllisillä koulutuksilla.

Taloushallinnossa taloutta seurataan tarkasti ja talouden muutoksiin reagoidaan. Talouden seurantavälineitä pyritään kehittämään. Vuoden 2018 aikana pyritään ottamaan käyttöön yhteistyössä Oulunkaaren kanssa johdon raportointijärjestelmä, jonka avulla talouden seuranta tehostuu. Johdon raportointijärjestelmän avulla pyritään saamaan kattavaa taloudellista tietoa päätöksenteon tueksi.

Hankinta-asioihin kiinnitetään huomiota. Cludia hankinta- ja kilpailutusjärjestelmän käyttöä jatketaan ja sen käyttö pyritään vakiinnuttamaan kaikkiin yksiköihin. Näin pyritään edistämään tasapuolisia ja läpinäkyviä hankintakäytäntöjä. Hankintaohjelmiston käyttö mahdollistaa hankintojen seuraamisen. Uusi hankintaohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 26.9.2017.

Kunnan henkilöstössä on tapahtunut viime vuosien aikana paljon muutoksia ja muutoksia tulee tapahtumaan myös seuraavien vuosien aikana mm. eläköitymisten vuoksi. Henkilöstön sopeutumista muutoksiin pyritään tukemaan mm. esimies- ja johtamistyön kautta ja järjestämällä mm. työhyvinvointiin liittyviä tilaisuuksia ja koulutuksia sekä tarvittaessa työnohjauksella.

Hallinto-osaston tehtäviin kuuluu suunnitelmien ja ohjeiden valmistelu ja koordinointi. Vuoden 2017 aikana on päivitetty kunnan hallintosääntö ja hankintaohjeet ja henkilöstöstrategia. Lisäksi laaditaan uusi kuntastrategia. Työn aloittaa vanha valtuusto ja strategian hyväksyy uusi valtuusto. Tehtäviin kuuluu myös varautuminen ja valmiusharjoittelu. Varautuminen ja valmius on kunnanjohtajan vastuulla.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kunnanvaltuuston asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Kunnanhallitus johtaa myös kunnan strategiassa yhteisesti valittujen tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävää työskentelyä ja päätöksentekoa. Kunnanjohtaja toimii kunnanhallituksen esittelijänä ja kuntaorganisaation johtajana. Kunnanhallituksen suorassa alaisuudessa toimivat hallintopalvelut ja elinkeinopalvelut.

Elinkeinot ja kulttuuri

Yksi kunnan keskeisistä tavoitteista on paikkakunnan elinvoimaisuuden lisääminen. Olennainen osa elinvoimaa ovat yritykset ja niiden luomat työpaikat. Elinkeinopalvelujen tehtävänä on auttaa yrittäjiksi aikovia perustamaan yrityksiä sekä nykyisiä yrityksiä kehittämään ja laajentamaan toimintaansa. Yrittäjiä opastetaan omistaja- ja sukupolvenvaihdoksien toteuttamisessa. Tulevaisuuden kannalta

on erittäin tärkeää saada nykyisille yrityksille jatkajia. Kehittyvä talouselämä luo voimavaroja myös kunnan tuottamien palvelujen kehittämiseen. Myös julkisen sektorin työpaikat ovat merkittäviä paikallakunnan elinvoiman kannalta. Pelson vankilan jatkosuunnitelmat on talousarviota laadittaessa vielä epäselvät. Vankilan työpaikkojen turvaaminen on edunvalvonnan tärkein asia vuoden 2017 lopulla ja vuonna 2018.

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Tehtävänä on perusedellytysten luominen eri elinkeinoille, yritysneuvonta ja aktiivinen elinkeinon kehittäminen mm. hankkeiden avulla. Tavoitteena on nykyisten yritysten ja työpaikkojen säilyminen, yritysten omistajavaihdosten tukeminen, laajentumishaluisten yritysten auttaminen sekä uusien yritysten saaminen kuntaan. Toimintaan liittyvät oleellisesti myös kunnan markkinointi uusille asukkaille ja yrittäjille sekä erilaisten tapahtumien järjestäminen ja tukeminen.
Visio 2018	Vaalassa on hyvät perusedellytykset yritystoiminnalle, riittävästi tonttimaata ja hyvät kunnallistekniset valmiudet. Yrittäjäksi aikova saa yrityksen perustamiseksi tarvitsemansa palvelut elinkeinopalveluiden avulla. Kunnassa on asiantuntemusta yhteistyöverkoston kautta uusien ja olemassa olevien yritysten kehittämiseksi. Kunta laatii yrityksen kanssa yhteistyössä klusteriohjelman. Omistajavaihdosta suunnittelevat on tavoitettu ja vaihdoksia on toteutettu onnistuneesti. Rokua Geopark, Oulujärvi ja Tervantie -teemojen alle on syntynyt merkittävää uutta yritystoimintaa ja työpaikkoja. Myös nykyiset yritykset ovat kyenneet hyödyntämään nämä uudet teemat omassa liiketoiminnassaan. Eri järjestäjät toteuttavat kulttuuri- ym. tapahtumia, joilla on myös matkailullista merkitystä. Kunnan viestintä on johdonmukaista ja innovatiivista. Viestintä on yhdenmukaista myös koko Oulujokivarressa ja palvelee lisääntyvää matkailua. Internetin mahdollisuudet viestinnässä on hyödynnetty hyvin. Vaalan tunnettuus on kasvamassa luovien alojen toimijoiden keskuudessa ja etä- ja monimuototyötä tekevien määrä Vaalassa lisääntyy.

Elinkeinotoimen tehtäviä ovat:

- yrittäjien ja oman yritystoiminnan aloittamista suunnittelevien ohjaus neuvonnan piiriin
- yhteydenpito yrityksiin ja kehittämisorganisaatioihin
- maankäytön suunnittelu teknisen toimen kanssa
- elinkeinon kehittämissuunnitelmien ja toimenpiteiden suunnittelu, toteutus ja koordinointi sekä
- kunnan viestintä, jossa tiivis yhteistyö Humanpolis Oy:n kanssa ja yhteinen viestinnän asiantuntija

Elinkeinotoimen talousarvioon sisältyvät myös:

- kulttuuritapahtumien sekä muiden matkailullista merkitystä omaavien tapahtumien kehittäminen, järjestäminen tai tukeminen
- Lamminahon talon museotoiminta sekä
- osallistuminen Kassu Halonen Taidetalon toiminnan kehittämiseen ja markkinointiin

Elinkeinojen kehittäminen on osa elinvoimalautakunnan toimintaa. Osassa asioissa päätöksentekooikeus on viranhaltijoilla, osassa taas aina valtuustolla saakka. Käytännön kehittämistyöstä ja asioiden valmistelusta lautakunnalle vastaavat kunnanjohtaja (50 % työajasta) ja vapaa-aikajohtaja matkailu- ja kulttuuripalvelujen sekä Lamminahon talon osalta (50 % työajasta).

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Vetovoimainen työpaikka				
Ammattitaitoinen henkilökunta	Aktiivinen ja asiantunteva rekrytointi	Uuden henkilökunnan rekrytointi ja tehtäväkuvien jäsentäminen	Lautakunnat, kunnanhallitus, valtuusto	Henkilöstö rekrytoitu Tehtäväkuvat määritetty
	Kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / tapaamisiin	Uuden henkilökunnan kouluttaminen tarpeiden mukaan	Esimiehet	Koulutuksiin osallistuttu
Esimiehillä on hyvä muutoksen johtamisen taito	Maakuntauudistukseen valmistautuminen	Kasvupalvelulain tuomien muutoksien huomioiminen toiminnan suunnittelussa	Kunnanjohtaja, elinvoimalautakunta, kunnanhallitus	Lautakunta tehnyt arvion kasvupalvelulain ja maakuntauudistuksen tuomista mahdollisista muutoksista
Avoin keskustelukulttuuri ja mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön kunnossa	Kehityskeskustelujen uudistaminen	Johtajasopimuksen laatiminen kunnanjohtajalle	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja	Johtajasopimus tehty
Henkilökunnan osaaminen on tunnistettu ja käytössä	Omasta organisaatiosta kartoitetaan osaamista osaamisvajaisiin	Toimistotiimin osaamisen kartoittaminen ja kehittäminen osaksi viestintää ja elinkeinojen kehittämistä	Hallintojohtaja Kunnanjohtaja	Viestintävastaava/t nimetty
Yhteisöllinen ja hyvinvoiva				
Kuntalaisten vaikuttamisen mahdollisuuksien parantaminen	Viestintä monipuolistuu	Kunta ottaa käyttöön kauppohenkilöiden ja vastaaviin sijoitetut info-aulat	Kunnanjohtaja Viestinnän asiantuntija	Taulut käytössä aktiivisena osana viestintää
Vaala-hengen kasvattaminen	Kukoistavat pienyhteisöt	Kylien yhteishenkilöt / kyläkehittäjien tiimi	Kunta ja kyläyhdistykset	Kylien yhteishenkilöt nimetty
	Aarre löytyy Vaalasta tapahtumaviiikon kehittäminen	Tapahtumaviiikolle löydetään yhteinen toimintatapa	Järjestöt ja yritykset yhteistyössä Vapaa-aikajohtaja tms.	Aarre-viikko järjestetty
	Kotiseutuylpeys omista käyntikohteista ja luonnosta	Lamminahon talon toiminnan kehittäminen ja markkinointi	Yhteistyö Museoviraston, Senaattikiinteistöjen, Oulun yliopiston ja Pohjois-Pohjanmaan museon kanssa	Lamminahon kävijämäärän kasvu
		Kassu Halonen Taidetalon toiminnan kehittäminen	Manamansalon musiikki- ja taideyhdistys ja Kassu Halonen	

	Oulujärven retkeilyalueen merkityksen tiedostaminen ja muiden retkeilykohteiden kehittäminen	Kunnan ylläpitämät reitistöt kuntoon Rokua Geoparkin ja Oulujärven retkeilyalueen tunnetuksi tekeminen	Tekninen osasto Työllistämishankkeet	
Yhteistyön lisääminen eri yhteisöjen kesken	Kyläyhdistysten sekä muiden kyllä toimivien järjestöjen yhteistyön tukeminen ja kannustaminen	Kyläparlamentti kokoontuu 1-2 kertaa vuodessa Järjestöavustuksilla kannustetaan yhteistyöhön	Vapaa-aikapalvelut, kyläyhdistykset	Kyläparlamentti pidetty Järjestöavustusten jakoperusteissa huomioitu yhteistyö
Viihtyisä				
Viihtyisä elinympäristö	Vaalan taajamaan julkisivu on viihtyisä	Jouluvalaistus	Kunta, yritykset, Pienkiinteistöyhdistys	Jouluvalaistus järjestetty
Monipaikka-asumisen edellytykset paranevat	Työelämän murros hyödynnetään Vaalan hyväksi. Vaala vetovoimainen etätöiden ympäristö.	Etätötilojen järjestäminen kunnan toimesta Perustetun etätötilan ylläpito ja markkinointi	Kunta, viestinnän asiantuntija	Etätötilaperutettu ja aktiivikäytössä
		Hoffice-mallin markkinointi	Hoffice-yhteisö, hallintojohtaja, viestinnänasiantuntija	Hoffice-yhteisö toimii
Yrittämyönteinen				
Olemme houkutteleva alue uusille yrityksille ja investoinneille	Suunnitelmallinen viestintä	Viestintätiimin toiminta käynnistetään. Oulujokilaakson yhteinen viestintätiimi toimii ja sitä koordinoi viestinnän asiantuntija	Vaalan kunnan elinkeinopalvelut yhteistyössä Humanpoliksen ja Kainuun Edun kanssa. viestinnän asiantuntija	Viestintätiimit kokoontuvat säännöllisesti
	Klusteriajattelu	Klusteriohjelman laadinta (matkailu, elintarvikesektori, kauppa)	Kumppanina Humanpolis, Vaalan yrittäjät ja MTK Vaala	Klusteriohjelma valmis
	Juurevan rahan ja osaamisen houkuttelu alueelle	Syksyllä 2017 kehitetty mallia juurevasta kekri-illallisesta jatketaan.	Elinvoimalaitakunta Kunnanjohtaja	Tilaisuudet järjestetty
	Alueen matkailun vetovoiman kasvu	Matkailun klusteriohjelma	Oulujokivarren kunnat, Humanpolis, alueen yritykset	Ohjelma on valmis
		Matkailuyritysten nostaminen kansainväliselle tasolle. (Yritysryhmähanke)	Humanpolis	Hanke saa rahoituksen ja käynnistyy ensivuoden aikana
		Yhteistyö Oulujärven alueella	Oulujärven Jättiläiset (Oulujärvi-Vuokatti -hanke)	Vaala ja Rokua Geopark mukana Oulujärven Jättiläisten kautta

	<p>Matkailua ja kaup- paa tukevia tapah- tuvia on ympäri vuoden ja niiden markkinoinnissa tehdään yhteis- työtä.</p> <p>Antiikista ja kulttuu- rista nousee vielä voimakkaammin yksi Vaalan veto- voimatekijä.</p>	<p>Tuetaan ja kan- nustetaan yritys- ten tai yhteisöjen tuottamia matkai- lullisesti merkittä- viä tapahtumia.</p> <p>Kunta keskittää matkailupalvelu- jen ja alueen markkinointia Geopark statuk- sen alle. Nykyis- ten tapahtumien laadukkaampi markkinointi ja toi- mijoiden välisen yhteistyön lisää- minen.</p> <p>Aarre tapahtuma- konseptin kehittä- minen antiikin ja kulttuurin ympä- rillä</p>	<p>Kunnan määrära- hat Alueen matkai- luyritykset ja jär- jestöt, Humanpolis</p>	<p>Myönnettyt avustuk- set</p>
Paikallisen yrittäjyy- den edellytykset ovat kunnossa	Paikallisen yritys- neuvonnan tarjoa- minen	<p>Säännöllinen info- kirje yrityksille</p> <p>Yrittäjien illan jär- jestäminen</p>	Humanpolis ja kunnan elinkeino- palvelut, Vaalan yrittäjät, MTK Vaala	<p>Infokirje julkaistaan säännöllisesti</p> <p>Yrittäjien ilta järjes- tetty</p> <p>Yksityisen sektorin työpaikkojen luku- määrä vuoden alussa ja lopussa. Yritysilmastomittari</p>
	Infrastruktuurista huolehtiminen (va- lokuitu, logistiikka)	Uusien valokuitu- liittyjien saaminen jo rakennetun va- lokuidun piiriin	Yhteistyö Kaisa- netin kanssa	Liittyjien määrän kasvu
	Omistajavaihdosten onnistumisen tuke- minen	Omistajavaihdos- tilanteet tulevat ajoissa palvelutar- joajien tietoon	Kainuun Etu, P-P yrittäjät, Kunnanjohtaja	
	Alueen matkailun vetovoiman kasvu	Ravintolapalvelu- jen ja maastoruo- kailuiden kehittä- minen	Humanpolis, alu- een yritykset	
	Yrittäjyyskasvatus osaksi arkea	<p>Kehitetään edel- leen kannustavaa kasvatusta ja yri- tyskasvatusta yh- teistyössä yhdis- tysten (MTK, yrit- täjäyhdistys, 4-H) ja yritysten kanssa.</p> <p>Kummiluokkatoi- minan vakiinnutta- minen Yritysten /</p>	Lautakunnat yh- dessä, koulu, Vaalan 4-H, Mök- kineuvosto, nuori- soneuvosto	Toimintaa toteute- taan yhtenäiskou- lussa yhteistyössä

		yrittäjän / yrityskummin kummi-luokka. Vetoa Vaalaan – hankkeen kyselyiden kautta kehittämispersoonien saaminen mukaan yrittäjyyskasvatukseen.		
Paikallinen työikäinen väestö on osaavaa	Koulutusmahdollisuuksien parantaminen lähiopetuksen avulla	Jatketaan hyvää yhteistyötä TE-toimiston kanssa rekry- ja täydennyskoulutuspalveluiden tarjoamisessa	Kunnan keskuks-hallinto, Jouni Korhonen TE-palvelut, yritykset, työnantajat, Kansalaisopisto	Vähintään 1 koulutus/vuosi
Olemme fiksu hankkija	Hankintaosaamisen parantaminen yrityksissä ja kunnassa ja Clou diajärjestelmä on tehokkaassa käytössä	Koulutus	Kunnan hallinto-palvelut, P-P yrittäjät, Vaalan yrittäjät	2 koulutusta/vuosi
	Hankintojen avoimuus	Kunnan hankintasuunnitelman julkaiseminen	Kunnan johtoryhmä, elinvoimalautakunta	1 kerta vuodessa julkaistu suunnitelma
	Vaalan kunnan elintarvikkeiden hankintastrategian laadinta	Yhteinen kokoon-tuminen lähi- ja luomuruokatuottajien ja vaikuttajien kanssa.	Elinvoimalautakunta	Strategia valmis
Palvelukunta				
Saavutettavissa olevat lähipalvelut	Yrityspalvelut turvataan lähipalveluna	Hyvä yhteistyö yhteiskumppaneiden kanssa ja muutoksiin varautuminen Kainuun Edun toiminnassa	Kunnanjohtaja Elinvoimalautakunta Kunnanhallitus	Yrityksen perustamiseen ja kehittämiseen tarjotaan palveluita Vaalassa
Taloudellisesti vaka a fiksu omistaja				
Korjausvelka hallinnassa	Retkeilyreitistö palvelee vapaa-aika ja matkailua	Laaditaan 10 v. korjaussuunnitelma	Tekniset palvelut	
	Yrityskiinteistöt		Tekniset palvelut	
Tonttikauppa on aktiivista	Tonttien myyntiaste nousee	Yhteinen tonttikampanja Oulujokilaakson kuntien kanssa	Viestinnän asiantuntija Humanpolis	myytyö tonttia/vuosi
Tytäryhtiöiden toiminta on tuloksekasta	Kehittämisyhtiöiden roolit ovat selkeät suhteessa yrityksiin ja omistajaan	Humanpoliksen toiminnan suunnittaminen matkailuun	Kunnanhallitus Yhtiökokousedustaja	
Myönteisesti tunnettu				
Vaala- ja aluebrändien vahvistaminen (Geopark, Oulujärven matkailualue,	Alueen viestinnän parantaminen	Viestintäsuunnitelman täytäntöönpanon aloittaminen	Humanpolis Johtoryhmä	Näkyvyys

Rokuan kansallispuisto, Oulujoki- varsi)		Kunnan sisäisen viestintätiimin aktiivinen toiminta		
		Matkailumarkkinoinnin määräraharpeiden kartoittaminen Humanpoliksen alueella ja markkinoinnin suuntaaminen	Humanpolis, Vaala, Utajärvi, Muhos Oulujärven Jätiläiset	Näkyvyys
		Oulujokilaakson uutiset aikakauslehti (Matkailu, Tontit, yritykset) 1krt/vuosi		
	Vaala lähi- ja luomuruokapitäjä	GEO FOOD logon hyödyntäminen/oman logon laadinta, logokilpailu	Elinvoimalautakunta	
Tulomuuttopalvelu toimivat	Tulomuuttoesite ja kirje käytössä Tulomuuttoinfo kieliversioineen kunnan nettisivuilla Tulomuuttopalvelun kokoaminen kirjastoon Kunnan keskusinfon koulutus tulomuuttoon liittyen	Kunnan johtoryhmä Lautakunnat Kirjasto	Nettomuutto	

Elinkeinojen edistäminen ja yritysneuvonta

Elinkeinojen kehittämistä tehdään Vaalan kunnassa erityisesti hallintopalveluissa mutta myös teknisten palveluiden osalta. Elinvoima-asiat on koottu yhteisen elinvoimalautakunnan alle. Elinkeinojen kehittämisen kokonaisuuden johtamisesta vastaa kunnanjohtaja. Talousarvion laadinnan aikaan Vaalan kunnan organisaatiossa on tapahtumassa muutoksia mm. kunnanjohtaja on siirtymässä toisen kunnan palvelukseen ja vapaa-aikajohtaja jäämässä vuoden 2018 alussa eläkkeelle. On mahdollista seuraavaan tehtäväjakoon tulee rekrytointien myötä muutoksia. Yritysneuvonnan järjestäminen, yritystilojen markkinointi ja kuntaviestintä sekä elinkeinohankkeiden ohjaus on kunnanjohtajan vastuulla. Tässä hänellä on apunaan vapaa-aikajohtaja ja tekninen johtaja sekä yhteistyökumppanit. Työllistämisen kokonaisuudesta vastaa hallintojohtaja.

Yrittäjällä tai yrittäjäksi aikovalla on Vaalassa käytössä yhteistyötahojen neuvontapalvelut ja rahoitusmahdollisuudet. Autamme yrityksiä yhteistyökumppaneidemme kanssa tarvittaessa mm. markkinoiden kartoituksessa, liikeidean kehittämisessä, kannattavuuden laskennassa, yrityksen perustamisessa, rahoituksen hakemisessa ja sopivien toimitilojen löytämisessä.

Uusien yritysten neuvontapalvelut ostetaan tällä hetkellä Oulunkaaren kuntayhtymältä. Lisäksi yrityksen perustamiseen apua saa Kainuun Edun Boosteri-hankkeen kautta. Jo olemassa olevia yrityksiä auttaa ja neuvoo toiminnassa Kainuun Edun Kasvua Kainuuseen hanketoimijat sekä matkailun toimialalla Humanpolis Oy. Lisäksi apuna on Oulujärvi Leaderin henkilökunta. Yrityksille on tarjolla myös yrityskummitoimintaa, jota on tarpeen laajentaa.

Yritystilojen ja -tonttien rakennuttamisesta, vuokrauksesta ja myymisestä vastaa tekninen johtaja yhdessä kunnanjohtajan kanssa. Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus on teknisen johtajan vastuulla. Talousarvion laadintahetkellä valmistellaan arkkitehdin palvelujen ostamista Muhokselta 1 päivä viikossa.

Kainuun Edun rahoitusosuus on laskenut noin puoleen sopimusmuutoksen myötä. Samalla omistajakunnat ja Kainuun Etu Oy sopivat yhtiön kassavarojen riittävyuden varmistavasta väliaikaisrahoituksesta vuosille 2017, 2018 ja 2019. Väliaikaisrahoituksen enimmäismäärä on 400.000 euroa vuonna 2017, 200.000 euroa vuonna 2018 ja 200.000 euroa vuonna 2019. Väliaikaisrahoituksen vuosittainen jakautuminen omistajakuntien kesken perustuu kuntien edellisen vuoden asukasluvumäärään. Vaalan osalta tämä tarkoittaa vuoden 2018 osalta n. 16 000 euron lisäystä antolainauksiin. (Tarkistettava lopulliseen talousarvioon.) Lisäksi varataan sitomatonta varausta 10 000 muihin hankkeisiin.

Matkailu ja kulttuuri

Matkailun kehittäminen on Vaalan kunnan tärkeimpiä painopistealueita. Tämän vuoksi Humanpoliiksen vuoden 2018 suunnitelmaan kirjataan klusteriohjelman laatiminen matkailutoimialan kehittämiseksi. Matkailun viestintä- ja kehittämis- sekä yhteistyötehtävistä vastaa kunnassa vapaa-aika-johtaja yhteistyössä kunnanjohtajan kanssa. Kehittämis-yhtiö Humanpolis vastaa matkailun kehittämisestä Oulujokivarren kunnissa. Kunta ei tee omaa matkailun markkinointia, vaan siirtää markkinoinnin Humanpoliiksen tehtäväksi. Yhteistyötä tehdään myös Oulujärven Jättiläiset ry:n kanssa. Kunta ylläpitää tai tukee matkailun käyntikohteita. Matkailun yritystoiminnan kehittämisessä hyödynnetään Rokua Geoparkin ja Tervantie- matkailutien tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet.

Manamansalon musiikki- ja taideyhdistyksen / Kassu Halonen Taidetalon toimintaan on varattu yhteistoimintasopimukseen perustuen 8.000 euroa. Museoviraston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti Vaalan kunta vastaa Lamminahon talon käyttökustannuksista ja kesäaikaisesta toiminnasta. Lamminahon kesätoiminnan nettokustannukset elinkeinotoimen budjetissa ovat noin 15.000 euroa. Kiinteistökulut ovat teknisen osaston budjetissa. Peruskorjauskuluista vastaa Senaattikiinteistöt. Lamminahon toiminnan kehittämistä jatketaan yhteistyössä Museoviraston kanssa tavoitteena elävä ja tunnettu historiallinen käyntikohde Pohjois-Pohjanmaalla.

Vaalassa kunnan kulttuuripalvelujen tärkeimpänä tehtävänä on tarjota kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille monipuolisia kulttuuritapahtumia ja taidenäyttelyitä sekä edistää matkailullisesti merkittävien tapahtumien kehittämistä ja toteuttamista yhteistyössä järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa. Tavoitteena on lisätä kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja edistää kuntalaisten kulttuurin tuottamista ja käyttöä. Kulttuuripalvelut pitävät sisällään kunnan itse tuottamia tai tilaamia kulttuuritapahtumia sekä kulttuuriretkiä. Tapahtumat ovat joko kertaluonteisia tai vuosittain toistuvia. Niitä ovat mm. kesäteatterit, konsertit, taidenäyttelyt, kylien kulttuuritapahtumat, Vaala-päivät, itsenäisyyspäiväjuhla sekä tilattuina tapahtumina vierailevat teatterit, konsertit, muut mahdolliset esitykset. Kulttuuritapahtumia järjestetään yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa ottaen huomioon myös koulujen tarpeet. Matkailullisesti merkittävien tapahtumien järjestäjien kanssa tehdään yhteistoiminta-/markkinointisopimuksia (mm. konsertit, Hauki-EM, Oulujärven hiihto, Beach Volley, Asfalttisprint). Yhteistoimintaosuuksiin on varattu 3.500 €. Pienempiin, lähinnä kuntalaisille suunnattuihin tapahtumiin ja retkiin varataan kohdeavustuksina yhteensä 3.500 euroa. Yksittäiset avustukset ovat 100–1.000 € riippuen tapahtuman laadusta ja laajuudesta.

Kuntamarkkinointi

Talousarvion laadintahetkellä Humanpoliiksen ja kuntien yhteisen viestinnänasiantuntijan laatima yhteinen viestintäsuunnitelma on valmistumassa. Tavoitteena on koota matkailun markkinointi Humanpoliiksen alle. Kunnan omaa viestintää vahvistetaan kokoamalla viestintätiimi ja hyödynnetään siinä ilmaisia tiedottamisen ja sosiaalisen median kanavia. Vaalaan rakennetaan tietoisesti positiivista ja viihtyisää imagoa. Hyödynnämme yhteistyössä yritysten ja Humanpoliiksen kanssa myös messuja ja markkinointitapahtumia sekä suunnittelemme ja kokeilemme yhden uuden Ouluun suuntautuvan markkinointitempauksen. Vuosittain painetaan kunnan matkailukartta, joka on todettu erittäin hyväksi käytännön työvälineeksi. Tonttien ja yritystilojen osalta hyödynnetään lisäksi edelleen perinteisiä markkinointivälineitä.

Maaseututoimi

Maataloudella on erittäin merkittävä rooli Vaalan kunnan elinkeinorakenteessa. Siikalatvan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue on aloittanut toimintansa vuoden 2012 alusta. Mukana ovat Haapavesi Pyhäntä, Siikalatva, Vaala. Vastuukuntana toimii Siikalatvan kunta, jonka palvelukseen muiden kuntien henkilöstö on siirtynyt. Tällä järjestelyllä turvataan lainmukainen maataloushallinto myös Vaalan maatalousyrittäjille. Vaalan kunta pyrkii neuvottelemaan yhteistyöstä niin, että tulevina vuosina maaseutuhallinnon kustannukset eivät merkittävästi kasva.

Maaseutuhallinnon palvelut järjestetään sopimuskuntien alueella lähipalveluina, ja maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut on saatavissa arkipäivisin virka-aikana vähintään puhelimitse. Palvelun tarjonta sovitaan kysynnän sekä henkilöresurssien mukaiseksi.

Vaalan kunta hankkii myös lomituspalvelut Siikalatvan kunnalta. Siikalatvan kunta on tehnyt Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa toimeksiantosopimuksen lomituspalvelujen järjestämisestä Siikalatvan, Pyhännän ja Vaalan kuntien sekä Kajaanin kaupunkiin liittyneen entisen Vuolijoen kunnan alueella toimiville maatalousyrittäjille. Lomitustoimen hallinnon tehtävät hoitaa ja lomituspalvelulain mukaisena vastuuhenkilönä toimii lomituspalvelujohtaja, käytännön lomitustoiminnan suunnittelun hoitavat lomituspalveluohjaajat. Lomituspalvelut pyrkivät turvaamaan maatalousyrittäjien lomituspalvelulain mukaisten lomituspalveluiden mahdollisimman hyvän ja joustavan toteutuksen.

Maaseudun kehittämistyötä tehdään Vaalan kunnan omana toimintana elinkeinojen ja kulttuurin alla. Kyläparlamentti pidetään vähintään kerran vuodessa.

Työllistäminen

Työllistämismäärärahat on jaettu osastoittain taloudellisen vastuun korostamiseksi. Hallinnon työllistäminen koostuu nuorten kesätyöllistämisestä, Valmennuspaja Lokin työllistämistoiminnasta, kuntouttavasta työtoiminnasta (30 % työntekijä), työllistämisavustuksista yhdistyksille (20 000 €) ja muusta palkkatuki työllistämisestä. Työllistämisen kokonaisuuteen kuuluu myös vapaa-aikapalveluiden vastuualueella olevat nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö, joiden kustannukset katetaan lähes kokonaan ELY:n ja OKM:n avustuksella.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta varten on budjetoitu 60.000 euroa. Jotta tähän tavoitteeseen päästäisiin edellyttää tämä tehokasta työllistämisen toimenpiteitä (Työllistämistiimin säännöllinen kokoontuminen). Ilman aktiivisia työllistämistoimia kunnan työmarkkinatuen osuus kasvaisi moninkertaiseksi.

Työllistämishankkeet

TyöTakomo (Oulunkaaren kuntayhtymän yhteishanke): työllisyys ja työvoiman liikkuvuus, nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen. Tavoitteena on ensisijaisesti työttömien työllistäminen, mutta myös uusien työpaikkojen syntyminen hankkeen toimenpiteiden tuloksena. Hankkeessa luodaan ohjaava linkki elinkeinoelämän ja työnhakijan välille. Henkilöresursseja varataan erityisesti työnantaja- ja yrityskontaktien hoitamiseen sekä työllistettävien ohjaukseen työpaikoilla. Kohderyhmien työllistymismahdollisuuksia heikentävät yhtäällä työelämävalmiuksien heikentynyt tai olematon taso, toisaalla yritysten kynnys työllistää henkilöitä, jotka tarvitsevat erityistä tukea näiden valmiuksien kehittämiseen.

Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta (kunnan oma hanke): sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta, työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Tavoitteena luoda uudenlainen työllisyyden hoidon toimintatapa, jonka avulla saadaan pitkäaikaistyöttömät ja syrjäytymisuhan alla olevat henkilöt mukaan toimintaan ja löydetään heille yksilölliset jatkopolut ottaen huomioon asiakkaan fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja toiminnalliset ominaisuudet. Toiminnassa hyödynnetään Vaalan paikallisia vahvuuksia: luontoa, lähipalveluja, yrityksiä, yhdistyksiä ja kulttuuriympäristöä.

Lähde: (Oulunkaaren kuntayhtymän yhteishanke): sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta, työelämän ulkopuolella olevien alle 29 vuotiaiden nuorten työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Tavoitteena on syrjäytymisvaarassa, koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten hyvinvoinnin

parantamista taiteen keinoin. Tavoitteena on lisätä taiteen saavutettavuutta ja tarjota mahdollisuuksia taiteen käyttöön hyvinvoinnin lähteenä. Toiminnalla pyritään edistämään kohderyhmien valmistautumista työelämään, sosiaalista ja henkistä hyvinvointia ja lisäämään yhteisöllisyyttä.

Työllistämiseen on varattu määrärahoja seuraavasti:

- Yleishallinto 88 900 euroa
- Sivistysosasto n. 36 900 euroa
- Tekniikka 75 000 euroa

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelujen vastuualueeseen kuuluvat nuorisopalvelut, liikuntapalvelut ja muut vapaa-aikapalvelut sekä matkailu- ja kulttuuripalvelut. Vastuualueen johtajana on vapaa-aikajohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat vapaa-aikaohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä (projektirahoituksella) sekä nuorten työpajan yksilövalmentaja 70 % (projektirahoituksella). Vapaa-aikapalvelut vastaa kerho- ja liikuntatilojen varauksista sekä vuokrien laskutuksesta. Nykyinen vapaa-aikajohtaja jää eläkkeelle keväällä / kesällä 2018. Talousarvioon on varattu siirtymäajan määräraha seuraajan palkkaukseen.

Nuorisopalvelut vastaa nuorisolain mukaisista kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvista tehtävistä, joihin kuuluvat mm. nuorisotilojen hoito, kesäkerhotoiminta ja vapaa-ajan toiminnan organisointi yhteistyössä järjestöjen kanssa sekä sosiaalinen nuorisotyö, johon kuuluu myös etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta. Nuorisolain mukaisena moniammatillisena yhteistyöelimenä on nuorten ohjaus- ja palveluverkosto.

Nuorisopalvelujen kustannuspaikalta myönnetään vuosi- ja kohdeavustuksia nuorisojärjestöille toimintaan, joka on kohdistettu nuorten ja erityisryhmien hyvinvointia edistäviin tapahtumiin. Painopiste järjestöavustuksissa tulee olemaan hyvinvointia ja yhteistyötä edistävässä tapahtumissa.

Liikuntapalvelut vastaa kunnan liikuntatilojen varauksista ja tuottaa erilaisia liikunnallisia hyvinvointipalveluja kaiken ikäisille kuntalaisille sekä erityisryhmille sekä myöntää avustuksia, jotka kohdennetaan ensisijaisesti kuntalaisten hyvinvointia edistävien liikuntatapahtumien järjestämiseen sekä lasten ja nuorten liikuntaan. Säännöllisiä Rokuan uintiretkiä ja allasjumppaa jatketaan saatujen hyvien kokemusten perusteella. Järjestetään useita liikuntatapahtumia yhteistyössä liikuntajärjestöjen ja Kainuun Liikunnan kanssa.

Muita vapaa-ajan palveluja ovat mm. nuorisoneuvoston ja vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta sekä hankerahoituksen avulla toteutettava nuorten työpajatoiminta ja mahdollisia muita hankerahoituksella toteutettavia nuoriso- ja liikuntaprojekteja. Molempien neuvostojen määräraha on 2 500 euroa, joka käytetään neuvostojen itsensä päättämään, kohderyhmän hyväksi järjestettävään toimintaan ja koulutukseen. Vuonna 2018 järjestetään Lamminahossa nuorten kansainvälinen työleiri, jonka kustannukset laskutetaan Senaatti-kiinteistöiltä.

Etsivä nuorisotyö

Nuorisolain 10 §:n mukaan etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Kun kunta järjestää etsivää nuorisotyötä, sen tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava kunnan viranhaltija tai kuntaan työsopimussuhteessa oleva henkilö. Vaalan kunta on palkannut etsivän nuorisotyöntekijän määräaikaiseen työsuhteeseen sekä hakee valtionavustusta palkkauskustannuksiin 30 000 euroa. Budjetoidut kokonaiskustannukset ovat noin 37 000 euroa. Nykyinen päätös on voimassa 13.9.2018 saakka.

Nuorten työpaja

Vaalassa on aloitettu nuorten työpajatoiminta vuonna 2012 ja siihen on vuosittain haettu OKM:n avustusta. Työpajan pääasiallisena tehtävänä on parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun tai päästä avoimille työmarkkinoille. Lisäksi tuetaan nuorten elämänhallintaa. Nuori voidaan sijoittaa myös pajajaksolle Valmennuspaja Lokkiin. Lisäksi työpajatoiminta pa-

rantaa nuoren elämähallintataitoja yksilöllisesti sovitun määräjän puitteissa. Nuorten työpajatoimintaan haetaan valtionavustusta noin 24 000 euroa, mikä on noin 75 % nuorten työpajatoiminnan kuluista, mutta lopullinen avustus voi olla pienempi.

Liikuntahanke

Vuoden lopussa päättyy kolmivuotinen Lähiliikuntahanke, joka on keskittynyt perheliikuntaan. Hankkeen toteutuksen on tuottanut ostopalveluna Motio HAKA. Vuodelle 2018 haetaan OKM:n rahoitusta vähän liikkuville aikuisille suunnattuun hankkeeseen, jonka tavoiteltu rahoitus on noin 75 %. Kustannusarvio sama kuin aiemmissa liikuntahankkeissa eli 30.000 euroa.

VAPAA-AIKAPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Vapaa-aikapalvelut tuottaa hyvinvointia lisääviä palveluita tehokkaasti ja tasapuolisesti kaikille kuntalaisille. Nuoriso- ja liikuntalakeihin perustuen tuotetaan nuorille suunnattuja palveluja, järjestetään tiloja ja tuetaan nuorten kansalaistoimintaa sekä luodaan yhdessä muiden hallintokuntien kanssa edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja ja terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa sekä tukemalla kansalaistoimintaa. Vapaa-aikapalvelut vastaa myös senioriväestön aktivoimisesta.
---------------------------------------	--

VUOSISUUNNITELMA 2018

Hallinto / vapaa-aikapalvelut / nuoriso, liikunta, nuorten työpaja, vanhusneuvosto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Ammattitaitoinen henkilökunta	Aktiivinen ja asian- tunteva rekrytointi	Vapaa-aikapalvelujen henkilöstöjärjestelyt toteutetaan henkilöstöä kuunnellen. Vapaa-aikajohtajan rekrytointi ja määräaikaisen etsivän nuorisotyöntekijän vaki-naistaminen	Hyvinvointilautakunta, hallintojohtaja	
	Kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / tapaamisiin. Vuositainen koulutus-suunnitelma käytössä.	Kartoitetaan oman alan täydennyskoulutukset ja osallistutaan tarpeen mukaan	Vapaa-aikajohtaja yhdessä henkilöstön kanssa	
		Sovitaan vuosittaiset koulutukset ja osallistuminen oman alan tapaamisiin ja kannustetaan omaehtoiseen koulutukseen koulutussäännön mukaisilla tuilla Osallistutaan Avin järjestämiin koulutuksiin (nuoriso, liikunta, kulttuuri). Määräraha-avaraus koulutukseen	Vapaa-aikajohtaja yhdessä henkilöstön kanssa	Koulutusten määrä ja saatu palaute
Avoin keskustelukulttuuri ja mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön kunnassa	Hallinnonrajat ylittävän tiimityöskentelyn lisääminen	Vapaa-aikapalvelujen tiimityön vahvistaminen Säännöllinen viikkopalaveri (ma tai pe)	Vapaa-aikajohtaja yhdessä henkilöstön kanssa	
		Apajan ja Lokkipajan hankkeiden yhteistyö	Hankevetäjät ja vapaa-ajan henkilöstö	Yhteistyön sanallinen arviointi ja

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
		Vapaa-aikapalvelut ja työllistämishankkeet toteuttavat hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä		palautteen käsittely
Työnantaja ja työntekijät kantavat vastuuta työhyvinvoinnista		Yhteiset juttutuokiot päivittäin, viikkopalaverit ja vuosittainen virkistysiltapäivä. Työnohjausta tarpeen mukaan	Hallintojohtaja, vapaa-aikajohtaja, työntekijät	
Työskentelyolosuhteet kunnossa ja turvalliset toimintaympäristö	Huolehditaan työpaikan ergonomiasta ja viihtyisyydestä	Ergonomiset työtuolit ja –pöydät, toimivat tietokoneet Hyvä sisäilma Viihtyisä ympäristö	Suunnitellaan yhdessä	
Yhteisöllinen ja hyvinvoiva				
Kuntalaisten vaikuttamisen mahdollisuuksien parantaminen	Viestintä monipuolistuu	Aktiivinen ja vuorovaikutteinen viestintä somea hyödyntäen. Facebook-, twiiter ja instagram päivittäisenä työkaluna	Vapaa-aikapalvelut Kaikki hallintokunnat	
		Kunnan viestinnän sähköisten menetelmien kehittäminen Uusien infotaulujen aktiivinen käyttö. Kotisivujen uudistaminen	Vapaa-aikapalvelut Kaikki hallintokunnat	
	Nuoria kannustetaan omatoimisuuteen, oman elämänsä hallintaan sekä vastuuseen valinnoistaan.	Nuorisoneuvoston toiminta, nuorten työpajan ja etsivän nuorisotyön toiminta sekä yleinen nuorisotyö ovat kaikkien nuorten ulottuvilla ja tiedossa	Vapaa-aikapalvelut, koulut, nuorten työllistämistoiminta, yhteistyö seurakunnan kanssa	
		Kunnan työllistämistoimilla parannetaan työttömien työllistymismahdollisuuksia sekä lisätään kokonaisuhyvinvointia	Työllisyystiimi Luonnosta työkykyä ja hyvinvointia –hanke Työpajatoiminta Kaikki hallintokunnat	
Vaala-hengen kasvattaminen	Kukoistavat pienyhteisöt	Kannustetaan järjestöjä ja yrityksiä tapahtumien järjestämiseen sekä tehdään omia tapahtumia	Vapaa-aikapalvelut Järjestöt	
Yhteistyön lisääminen eri yhteisöjen kesken	Järjestöjen ja vapaa-ajanasukkaiden osaaminen huomioidaan kunnan toiminnassa	Järjestöpalaverit 2 kertaa vuodessa.	Vapaa-aikapalvelut	
		Kyläyhdistysten kyläparlamentti vähintään kerran vuodessa		
		Järjestöjä kannustetaan aktiiviseen, kuntalaisten hyvinvointia lisäävään toimintaan.	Vapaa-aikapalvelut, hyvinvointilautakunta	
		Lisätään sopimusperusteista järjestöyhteistyötä	Hyvinvointilautakunta	
		Eläkeläis- ja erityisjärjestöjen sekä kyläyhdistysten yhteistyön vahvistaminen	Vapaa-aikapalvelut	

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
		Vanhus- ja vammaisneuvoston ja kyläyhdistysten yhteistapaaminen		
	Neuvostojen aktiivisuus osaksi kunnan päätöksentekoa	Vanhus- ja vammaisneuvoston roolin vahvistaminen. Säännölliset kokoukset. Lisäksi tapaamiset kylillä.	Vanhus- ja vammaisneuvosto	
Päihteiden käyttö ja siitä johtuvat sairaudet ja pahoinvointi ovat vähentyneet	Lasten vanhempien päihteiden ongelmakäytön tunnistaminen ja siihen puuttuminen	Yhteinen työntekijä/työryhmä Oulunkaaren alueella	Perhepalvelut, nuorisotoimi, koulu Järjestöt	
Viihtyisä				
Kaikille ikäryhmille löytyy mielekästä vapaa-ajantoimintaa	Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien luominen. Toimenpiteet linjataan vuosittaisessa hyvinvointisuunnitelmassa.	Nuorten harrastushanke (liikunta, kulttuuri, moottori-kerho, eräily)	Järjestöavustusten suuntaaminen tukemaan hyvinvointia edistävää toimintaa Metsästysseurat Riistanhoitoyhdistys, Vapaa-ajankalastajat	
	Hyvät harrastukset työikäisen väestön hyvinvoinnin edistäjänä	Kolmevuotinen liikuntahanke vähän liikkuville aikuisille	Vapaa-aikapalvelut yhteistyössä järjestöjen kanssa	
	Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli. Toimenpiteet linjataan vuosittaisessa hyvinvointisuunnitelmassa.	Järjestetään liikunta- ja kulttuuritapahtumia sekä kerhoja lapsille	Koulut, vapaa-aikapalvelut, seurakunta, järjestöt	Kerhojen ja yhteisten tapahtumien sekä osanottajien määrä
Yritysmuotoinen				
Olemme houkutteleva alue yrityksille ja uusille investoinneille	Yrittäjäyyskasvatus osaksi arkea	Paikallisten yritysten tuominen tutuksi nuorille. Kaikille nuorille kesätoita kunnan, yritysten ja yhteisöjen palveluksessa tai 4H-yrittäjänä	Vapaa-aikapalvelut, Vaalan 4H, kaikki hallintokunnat	
Palvelukunta				
Saavutettavissa olevat lähipalvelut	Kylien huomioiminen palveluita järjestettäessä	Kuljetuksia järjestetään tarpeen mukaan	Vapaa-aikapalvelut	
Asiakaslähtöisyys ja ikäryhmien huomioiminen	Vapaa-aikapalvelut tuottaa hyvinvointipalveluja kaikille ikäryhmille kuntalaisen toiveet huomioidaan ottaen	Toteutetaan liikunta- ja kulttuuripalveluja lapsille, nuorille, työikäisille ja ikäihmisille	Vapaa-aikapalvelut, järjestöt	
Omat palvelut ovat sujuvia ja laadukkaita	Palveluprosessit käydään läpi, kuvataan ja tehdään jouheviksi	Varmistetaan palvelujen laatu ja turvallisuus. Suunnitelmat ja palaute / jälkiseuranta		

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Taloudellisesti vakaaksi fiksu omistaja				
Kunnan omaisuudesta huolehditaan yhdessä	Henkilökunta huomaat, huolehtii ja kertoo korjaustarpeista –tehostetaan sähköisen ilmoitusjärjestelmän käyttöä	Vapaa-aikapalvelujen käytössä olevien tilojen ja kaluston kuntoa seurataan ja tiedotetaan puutteista. Tilojen käytösäännöt ja –sopimukset kunnossa		
Myönteisesti tunnettu				
Vaala brändien vahvistaminen	Viestintätiimi toimii aktiivisesti ja viestinnästä kannetaan vastuuta työyhteisössä	Aktiivinen tiedottaminen tapahtumista sekä retki- ja käyntikohteista Vapaa-aikapalvelujen toiminta näkyy positiivisesti eri viestintävälineissä		
Puhu kunnastasi hyvää	Omalla esimerkillä ja iloisella asenteella vaikutetaan hyvän kuntakuvan luomiseen	”Hyvä kello kauas kuuluu” -kampanjointi		

3.2 Oulunkaaren kuntayhtymä

Kuntayhtymän johtajan katsaus

Kuntayhtymän lähivuosien toiminnan ja talouden suunnittelu kytkeytyy oleellisesti maakunta- ja sote-uudistukseen valmistautumiseen. Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu on suunnitelmien mukaan siirtymässä 18:sta maakunnalle 1.1.2020 lähtien. Muita maakunnalle siirtyviä tehtäviä ovat työ- ja elinkeinopalvelut, ympäristöterveydenhuolto, pelastustoimi, aluekehittäminen, liikennejärjestelmäsuunnittelu sekä maaseudun kehittäminen ja lomituspalvelut. Kunnat vastaavat jatkossa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, liikunta- ja kulttuuripalveluista, nuorisotoimesta, paikallisesta elinkeinopolitiikasta sekä maankäytöstä ja rakentamisesta. Esivalmisteluvaihe uudistusten osalta on käynnissä sekä Pohjois-Pohjanmaalla että Lapin maakunnassa. Simon palvelualueen osalta valmistaudutaan mahdolliseen Länsi-Pohjan sote-ratkaisun syntymiseen ja palvelujen järjestämisvastuun siirtoon Simon osalta jo ennen vuotta 2020. Maakuntien väliaikaishallinnot aloittavat suunnitelmien mukaan työskentelynsä kesällä 2018.

Asiakkaan valinnanvapautta sosiaali- ja terveystaloudessa on sote-uudistuksen myötä tarkoitus lisätä porrastetusti muun muassa siten, että sote-keskustoimintoja voidaan valita myös yksityisten ja julkisten tuottamista palveluyksiköistä. Julkista vastuuta edellyttävät tehtävät ja maakunnan oma sote-tuotanto tulevat maakunnan liikelaitoksen vastuulle. Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksessa on tärkeää huolehtia kansalaisten yhdenvertaisten palvelujen saatavuudesta. Väestön ikääntyminen edellyttää kustannusten hallittavuutta. Monia asioita voidaan tehdä jo ennen vuotta 2020 ja kuntayhtymän palvelujen kehittäminen jatkuu kehittämisen kuuluu kaikille –toimintamallin mukaisesti.

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen yhteistoimintavelvoitteita koskevaa Paras-lakia ollaan jatkamassa vuoden 2019 loppuun saakka. Tämä turvaa osaltaan yhteistoiminta-alueiden katkeamatonta kehittämistyötä. Myös kuntien ja kuntayhtymien sote-ulkoistussopimuksia ja investointeja koskevaa rajoituslakia tullaan jatkamaan ja

tiukentamaan. Samalla arvioidaan sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyjen vaikutuksia yksittäisten kuntien talouteen.

Julkisen talouden alijäämä on Valtiovarainministeriön talouskatsauksen (syyskuu 2017) mukaan pienentynyt asteittain viime vuosina. Julkista taloutta ovat vahvistaneet hallituksen päättämät sopeutustoimet sekä viime vuonna virinnyt talouskasvu. Julkinen velka on kasvanut merkittävästi viimeisen kahdeksan vuoden aikana. Näyttäisi kuitenkin siltä, että lähivuosina velkaantumisen vauhti hidastuu, ja velka suhteessa BKT:hen alenee. Julkisen talouden ongelmat ovat rakenteellisia. Myönteisestä suhdannetilanteesta huolimatta julkinen talous jää edelleen alijäämäiseksi. Lisäksi väestön ikääntymisestä johtuen julkisessa taloudessa vallitsee pidemmällä aikavälillä merkittävä epätasapaino tulojen ja menojen välillä. Jotta julkinen talous olisi pitkällä aikavälillä kestävällä pohjalla ja eläke-, hoito- ja hoivamenojen kasvu pystyttäisiin rahoittamaan ilman julkista taloutta vahvistavia toimia tai lisävelkaantumista, tulisi rahoitusaseman olla ensivuosisikymmenen alussa selvästi ylijäämäinen.

Elinkeinojen kehittämisessä kuntayhtymä tuottaa kunnille seudullista elinkeinoneuvontaa. Lisäksi kuntayhtymä hallinnoi ja on mukana elinkeinojen kehittämisen osallisuushankkeissa. Kuntapalvelutoimiston osalta valmistaudutaan maakuntauudistuksen tuloon ja yhteisessä valmistelussa haetaan jäsenkuntien erityispiirteet huomioivia ratkaisumalleja. Oulunkaarella on hyviä kokemuksia hajautetun toimintamallin toimivuudesta. Yhteinen tietohallinto antaa valmiuksia ICT-toimintaympäristön aktiiviseen kehittämiseen palvelutuotannon tarpeet huomioiden. Digitaalisten palvelujen kehittäminen on oleellinen osa tietohallinnon kehittämistoimintaa sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä muissa palveluissa.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa palvelualueiden yhteisiä tavoitteita ja toimenpiteitä ovat kuntalaisten osallisuus ja omatoimisuus, kehittäminen kuuluu kaikille -toimintamallin soveltaminen sekä toiminnan kehittäminen kansallisten ja maakunnallisten sote-valmistelun linjausten mukaisesti paikalliset erityispiirteet huomioon ottaen. Tuleva vuosi tuo mahdollisuuksia digitaalisten palvelujen kehittämiseen, teknologian käytön laajentamiseen, varhaisen tuen ja palveluohjauksen kehittämiseen, kotona asumisen ja mielekkään arjen tukemiseen sekä kansallisiin kärkihankkeisiin osallistumiseen.

Kuntayhtymän vuoden 2018 talousarvion toimintakulujen loppusumma on 125.777.150 € (+1,5 % edelliseen vuoteen verrattuna). Sosiaali- ja terveyspalvelutuotannon nettokustannukset kasvavat 2,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kunnittainen vaihteluväli sosiaali- ja terveyspalvelutuotannon osalta on -1,7-6,9 %. Iin palvelualueen osalta talousarvioon vaikuttaa Jakkukylän osakuntaliitos Iin kuntaan. Toivotamme uudet osakuntaliitoksen myötä tulleet kuntalaiset tervetulleiksi Oulunkaaren järjestämien palvelujen piiriin.

Leena Pimperi-Koivisto
kuntayhtymän johtaja

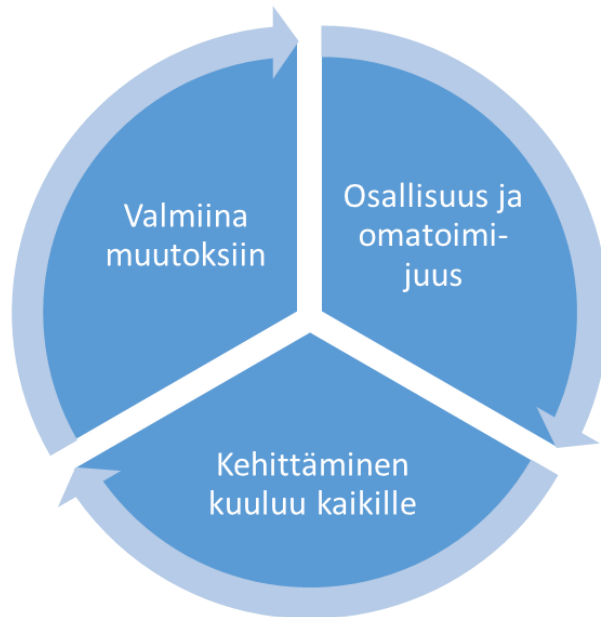
Talousarvio ja sen kohdentaminen vuodelle 2018

	TP	TA	TA	Muutos TA2017 ->	
	2016	2017	2018	TA2018	
				€	%
Vaalan perhepalvelut					
Tuotot	274 000	143 000	133 000	-10 000	-7,0
Kulut	-3 127 000	-3 191 000	-3 202 000	11 000	0,3
Kate	-2 853 000	-3 047 000	-3 069 000	22 000	0,7
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-889 000</i>	<i>-902 000</i>	<i>-865 000</i>	<i>-37 000</i>	<i>-4,1</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-1 511 000</i>	<i>-1 867 000</i>	<i>-912 000</i>	<i>-955 000</i>	<i>-51,2</i>
<i>Perustoimeentulotuki, kate</i>	<i>-137 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-147 000</i>	<i>-146 000</i>	<i>-154 000</i>	<i>8 000</i>	<i>5,5</i>
Vaalan terveystalvet					
Tuotot	942 000	837 000	812 000	-25 000	-3,0
Kulut	-3 719 000	-3 727 000	-3 747 000	20 000	0,5
Kate	-2 777 000	-2 890 000	-2 935 000	45 000	1,6
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-2 071 000</i>	<i>-2 144 000</i>	<i>-2 137 000</i>	<i>-7 000</i>	<i>-0,3</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-1 153 000</i>	<i>-1 074 000</i>	<i>-1 084 000</i>	<i>10 000</i>	<i>0,9</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-417 000</i>	<i>-409 000</i>	<i>-424 000</i>	<i>15 000</i>	<i>3,7</i>
Vaalan vanhuspalvelut					
Tuotot	1 006 000	1 181 000	1 010 000	-171 000	-14,5
Kulut	-3 883 000	-3 907 000	-3 758 000	-149 000	-3,8
Kate	-2 876 000	-2 725 000	-2 749 000	24 000	0,9
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-2 312 000</i>	<i>-2 249 000</i>	<i>-2 106 000</i>	<i>-143 000</i>	<i>-6,4</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-1 035 000</i>	<i>-1 169 000</i>	<i>-1 117 000</i>	<i>-52 000</i>	<i>-4,4</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-615 000</i>	<i>-604 000</i>	<i>-603 000</i>	<i>-1 000</i>	<i>-0,2</i>
Oma toiminta yhteensä					
Tuotot	2 222 000	2 162 000	1 955 000	-207 000	-9,6
Kulut	-10 728 000	-10 824 000	-10 708 000	-116 000	-1,1
Kate	-8 506 000	-8 663 000	-8 753 000	90 000	1,0
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-5 272 000</i>	<i>-5 295 000</i>	<i>-5 108 000</i>	<i>-187 000</i>	<i>-3,5</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-3 699 000</i>	<i>-4 109 000</i>	<i>-3 112 000</i>	<i>-997 000</i>	<i>-24,3</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-1 179 000</i>	<i>-1 159 000</i>	<i>-1 180 000</i>	<i>21 000</i>	<i>1,8</i>
Esh					
Tuotot					
Kulut	-5 346 000	-4 655 000	-4 888 000	233 000	5,0
Kate	-5 346 000	-4 655 000	-4 888 000	233 000	5,0
Yhteensä					
Tuotot	2 222 000	2 162 000	1 955 000	-207 000	-9,6
Kulut	-16 074 000	-15 479 000	-15 596 000	117 000	0,8
Kate	-13 852 000	-13 318 000	-13 641 000	323 000	2,4
Poistot ja arvonalent.	-4 000	-3 000	0	-3 000	-100,0
Soten hankkeet	-4 000	-13 000	-13 000	0	0,0
Yhteensä	-13 859 000	-13 334 000	-13 653 000	319 000	2,4

Perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle vuoden 2017 alusta.

Kuntien tukipalvelut sisältävät jäsenkunnan laskuttamat ateria- ja siivouspalvelut sekä toimitilavuokrat. Ateriat ja siivoukset sisältyvät myös palvelujen ostojen summiin.

Palvelualueiden yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Osallisuus ja omatoimisuus

- Mahdollistetaan kuntalaisten osallisuus. Kehitetään ehkäiseviä ja ihmisten omaehtoista toimintaa tukevaa työtä sekä turvataan asiakkaiden erityisistä tarpeista lähtevä kokonaisvaltainen ja moniammatillinen palveluprosessi.
- Palvelut järjestetään ensisijaisesti kotiin ja arkiympäristöön yhteistyössä verkoston kanssa. Asiakkailla on mahdollisuus tehdä palvelutarpeeseensa liittyviä valintoja.
- Verkostoyhteistyössä toteutetaan ennakoivaa työtettä ja yhteistyötä (varhaisen mukaan tulon periaatteella).
- Lapset puheeksi –menetelmän käyttö
- Tuen polku -toimintamalli

Kehittäminen kuuluu kaikille

- Kehitetään palvelujärjestelmää ja -sisältöjä siten, että digipalvelut ovat ensisijaisia aina kun mahdollista. Digipalvelut mahdollistavat uudenlaiset joustavat lähipalvelut.
- Kehittäminen kuuluu kaikille –toimintamallin mukaisesti henkilöstö osallistuu kehittämiseen sekä muutosten valmisteluun ja toteutukseen. Rohkea uudistuminen on osa toimivaa työyhteisöä

Valmiina muutoksiin

- Kehitetään toimintaa ja palveluja kansallisen ja maakunnallisten sote-valmistelun linjausten mukaisesti. Toimitaan aktiivisesti muutoksen valmistelussa.
- Tiedolla johtaminen ohjaa Oulunkaaren toimintaa.

Perhe-, terveys- ja vanhuspalveluiden tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2018 on kuvattu liitteenä olevassa järjestämissopimuksessa.

3.3 Sivistysosasto

Toimialue sisältää seuraavat palvelut/vastuualueet: sivistyspalvelujen hallinnon, perusopetuksen (Vaalan yhtenäiskoulu ja Veneheiton koulu), Vaalan lukion, Oulujärven kansalaisopiston, kirjaston, työllistämisen ja varhaiskasvatuksen. Musiikinopetusta tarjotaan kansalaisopistossa taiteen perusopetuksena ja Kainuun musiikkiopistossa.

Sivistyspalvelut

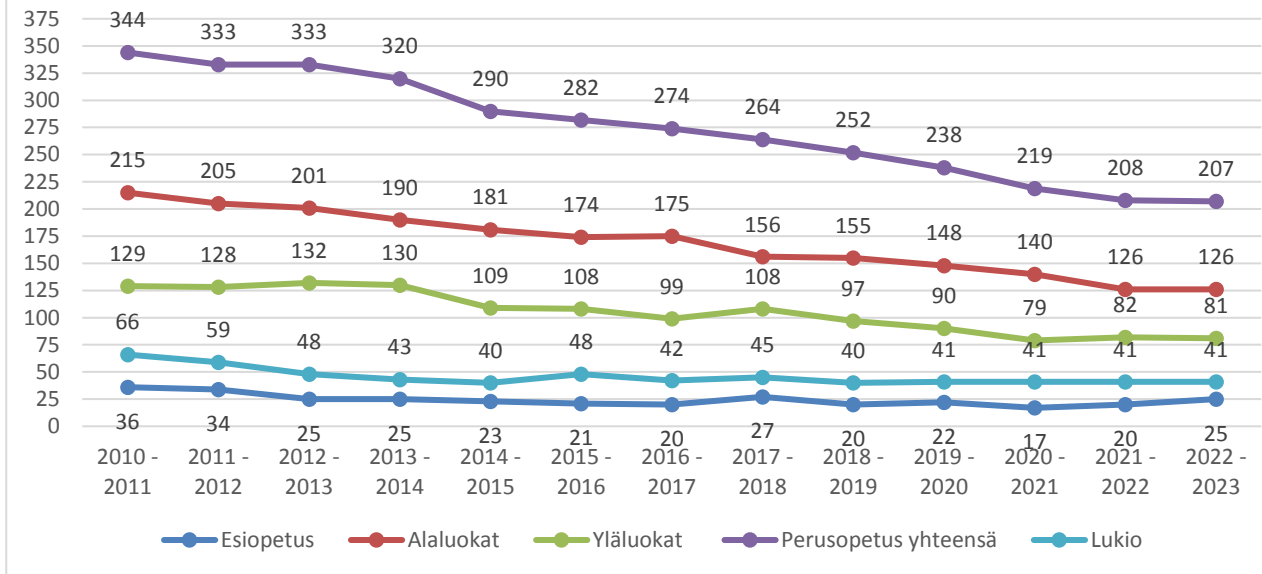
Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen tarjoamalla laadukkaat varhaiskasvatus-, koulutus- ja kirjastopalvelut. Toiminta järjestetään nykyaikaisissa, monikäyttöisissä ja terveellisissä tiloissa, joissa tilojen käyttöaste on mahdollisimman korkea. Sivistyspalvelut lisäävät osaltaan kunnan elinvoimaisuutta yhteistyössä ns. kolmannen sektorin, kuten mm. paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lukiokoulutuksen säilyminen paikkakunnalla, on elinvoimaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeää ja opiskelijoiden rekrytointiin panostetaan. Kansalaisopiston palvelut näkyvät arjessa keskeisenä hyvinvointia lisäävänä palveluna kuntalaisille.
---	---

VUOSISUUNNITELMA 2018

Hallinto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Ammattitaitoinen henkilökunta	prosessien ja tehtäväkuvien selkiytyminen	Osaston henkilöstön kehittämispäivän (prosessit) järjestäminen	sivistysjohtaja	Kehittämispäivän järjestäminen ja kehityssuunnitelman tekeminen

Vaalan koulujen oppilasmäärän muutos
lukuvuodesta 2010 - 2011 lukuvuoteen 2022 - 2023

3000	SIVISTYSPALVELUT	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos% TA 2017 - TP 2016	Muutos% TA 2018 - TA 2017
	TOIMINTATUOTOT	454 993	268 334	287 572	-41,0 %	7,2 %
	Myyntituotot	61 364	52 400	52 400	-14,6 %	0 %
	Maksutuotot	119 897	118 800	118 800	-0,9 %	0 %
	Tuet ja avustukset	246 686	84 184	103 422	-65,9 %	22,9 %
	Muut toimintatuotot	27 046	12 950	12 950	-52 %	0 %
	TOIMINTAKULUT	-5 967 288	-5 728 169	-5 611 384	-4 %	-2 %
	Henkilöstökulut	-3 968 486	-3 863 201	-3 748 272	-2,6 %	-3,0 %
	Palvelujen ostot	-1 416 336	-1 313 518	-1 268 612	-7,2 %	-3,4 %
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-432 445	-384 150	-432 800	-11,2 %	12,7%
	Avustukset	-124 164	-134 500	-128 500	8 %	-4,5%
	Muut toimintakulut	-25 857	-32 800	-33 200	26,8 %	1,2 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 512 295	-5 459 835	-5 323 812	-0,9 %	-2,5 %
3100	SIVISTYKSEN HALLINTO	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos% TA 2017 - TP 2016	Muutos% TA 2018 - TA 2017
	TOIMINTATUOTOT	108 116	30 140	30 140	-72 %	0 %
	TOIMINTAKULUT	-243 718	-140 759	-121 928	-42 %	-13,4 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-135 602	-110 619	-91 788	-18 %	-17 %
3200	PERUSOPETUS	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos% TA 2017 - TP 2016	Muutos% TA 2018 - TA 2017
	TOIMINTATUOTOT	86 617	83 912	103 150	-3 %	22,9 %
	TOIMINTAKULUT	-3 170 034	-3 084 325	-3 084 809	-2,7 %	-2,6 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 083 416	-3 084 325	-2 981 659	0 %	--3,3 %

		TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos% TA 2017 - TP 2016	Muutos% TA 2018 - TA 2017
3300	LUKIO JA KANSALAI- OPETUS					
	TOIMINTATUOTOT	85 530	56 782	56 782	-34 %	0 %
	TOIMINTAKULUT	-922 103	-947 475	-914 412	3 %	-3,5%
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-836 573	-890 693	-857 630	6 %	-3,7 %
3500	KIRJASTO					
	TOIMINTATUOTOT	5 245	7 500	7 500	43 %	0 %
	TOIMINTAKULUT	-236 033	-257 471	-247 456	9 %	-4,1 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-230 788	-250 471	-239 364	9 %	-4,2 %
3700	TYÖLLISTÄMINEN					
	TOIMINTATUOTOT	3 215	10 000	10 000	211 %	0 %
	TOIMINTAKULUT	-41 584	-46 441	-46 880	12 %	0,9 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-38 369	-36 441	-36 880	-5 %	1,2 %
3800	VARHAISKASVATUS					
	TOIMINTATUOTOT	82 849	80 000	80 000	-3 %	0 %
	TOIMINTAKULUT	-1 084 605	-1 167 286	-1 195 899	8 %	2,5 %
	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 001 756	-1 134 459	-1 115 899	13 %	-2,6%

Perusopetus

Vaalan yhtenäiskoulu

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Perusopetus tarjoaa oppilaille tasa-arvoiset mahdollisuudet laajaan yleisvistykselliseen perustaan ja antaa valmiudet sekä kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Kasvatustehtävässämme tuemme oppilaiden yksilöllistä oppimista, kehitystä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia yhteistyössä kotien kanssa.
---	---

VUOSISUUNNITELMA 2018

Tavoite 2025	Valtuustokau- den kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimitta- rit
Ammattitaitoinen henkilökunta	työprosessien selkiytyminen	Opiskeluun ja itsensä kehittämiseen kannustaminen työntekijöiden itseohjautuvuuteen ja vastuunottoon kannustaminen	koulukeskuk- sen rehtori	Kehittämispäi- vän järjestä- minen ja kehi- tyssuunnitel- man tekeminen

Vaala –hengen kasvattaminen	Yhteisöllisyys: Koko kylä kasvaa	Yhteisöllisen toimintakulttuurin luominen: kodin ja koulun yhteistyö vanhempain illat	koulukeskusten rehtori, henkilökunta	Vanhempainiltojen ja muiden yhteistapahtumien järjestäminen
Kaikille ikäryhmille mielekästä tekemistä	Jokaiselle lapselle vähintään yksi harrastus	Koulujen kerhotoiminnan laajentaminen ja joustavan koulupäivän mallin selvittäminen	koulukeskusten rehtori	Koulujen kerhotoiminnan määrä
Paikallisen yrittäjyyden edellytykset ovat kunnossa	Yrittäjyyskasvatus osaksi arkea	Yrityskummitoiminta Luokalla yrityskummi, yrityskylävierailu 6. luokka.	koulukeskusten rehtori	
Turvallisuus	Turvallinen työ- ja opiskeluympäristö	Turvallisuustietoisuuden lisääminen henkilökunnan koulutuksella.	koulukeskusten rehtori, henkilökunta	toteutettujen koulutuksien määrä

Veneheiton koulu

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Veneheiton koulu kunnan ainoana kyläkouluna vaalii yhteisöllisyyttä ja tukee lasten kasvua sekä oppimista. Veneheitosta vahvistuen ja viisastuen eteenpäin!</p> <p>Kiireettömässä, rauhallisessa ja luontoa arvostavassa ilmapiirissä oppilas maksuu jatkuvan oppimisen periaatteen ja kasvaa vastuuntuntoiseksi yhteisön jäseneksi.</p> <p>Kasvatuksen ja opetuksen tavoitteena on omatoiminen, luova, vahvan itsetunnon omaava, tiedonhankintakykyinen, rehellinen, oikeudenmukainen, toiset huomioonottava, luontoa arvostava ihminen.</p> <p>Yleisenä periaatteena on tukea ja ohjata lapsen omien edellytysten mukaista oppimista, ottaen huomioon ryhmän, jossa lapsi toimii.</p> <p>Opetuksen tavoitteita ohjaa tarkemmin kunnan opetussuunnitelma, jossa määritellään opetuksen arvopohja ja opetuksen toteuttaminen.</p>
---------------------------------------	--

VUOSISUUNNITELMA 2018

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Yhteistyön lisääminen eri yhteisöjen kesken	Kodin ja koulun välinen monipuolinen yhteistyö.	Hyvän ja luottamuksellisen yhteistyösuhteen säilyttäminen kodin ja koulun välille lapsen koulunkäynnin tukemiseksi. Järjestetään yhteisiä tapahtumia.	Koulun henkilökunta.	Vanhempien osallistumisaktiivisuus järjestettyihin tilaisuuksiin ja niistä saatu palaute.
Myönteinen tunnettuus	Hyvä käyttäytymisen koulua edustettaessa koulun oppilaana esim. tutustumiskäynneillä.	Oppilaita ohjataan hyvään käytökseen ja vuorovaihtukseen toisten ihmisten kanssa.	Koulun henkilökunta.	Saatu palaute.

Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Yhteistyö yritysten ja yhdistysten kanssa palveluissa	Osallistutaan tapahtumiin. Kutsutaan asiantuntijoita koululle. Yrittäjyyskasvatus.	Koulun henkilökunta, yhteistyökumppanit.	Yhteistyön määrä, asiantuntijoiden vierailut.
Viihtyisä elinympäristö	Koulurakennukset ovat hyvässä ja terveellisessä kunnossa. Liikuntatilat ja -alueet ovat ahkerassa käytössä.	Huolehditaan sisäilman laadusta. Liikuntatilat ja -alueet ovat hyvässä käyttökunnossa.	Tekninen toimi, koulun henkilökunta, käyttäjät.	Käyttäjien antama palaute esim. sisäilman osalta. Salin käyttöaste, luistelualueen ja hiihtoladun käyttö.

Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

Vaalan lukio

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutus tarjoaa laaja-alaisen yleissivistuksen sekä valmiuden ylioppilastutkintoon perustuviin jatko-opintoihin. Lukiokoulutus tukee hyvän itsetunnon kehitystä, arvostaa työntekoa ja tavoitteellista oppimista turvallisessa oppimisympäristössä panostaen opetuksen laatuun. Lukio mahdollista suorittaa omassa kunnassa kotoa käsin. Viihtyisä, ihmissläheinen Vaalan lukio tarjoaa ammattitaitoista ja ajanmukaista opetusta.
---------------------------------------	---

VUOSISUUNNITELMA 2018

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Vaala -hengen kasvattaminen	Yhteisöllisen toimintakulttuurin luominen	Ryhmäytyminen, yhteishengen nostattaminen, SOME-näkyvyys	rehtori, henkilökunta	Yhteisöllisten ryhmäytymismatkojen ja erilaisten tapahtumien järjestäminen.
Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Elinvoimainen lähilukio	Imagon vahvistaminen, opiskelijoiden rekrytointi ja tukeminen	rehtori, henkilökunta	Opiskelijamäärä pysyy vähintäänkin ennallaan tai kääntyy hienoiseen nousuun.

Kansainvälisyys voimavarana	Kansainvälinen toiminta osana nuoren kasvua ja kotiseutumyönteisyyttä	Erilaisissa kansainvälisissä hankkeiden toteutus monipuolistaa opetusta ja oppimista sekä lisää kotiseudun tuntemista ja arvostusta.	rehtori, kv –toiminnasta vastaavat opettajat	Opiskelijamäärä pysyy vähintäänkin ennallaan tai kääntyy hienoiseen nousuun.
-----------------------------	---	--	--	--

Oulujärven kansalaisopisto

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Kunnassa toimii kansalaisopisto, joka on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos ja joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Koulutustehtävä: Oulujärven kansalaisopisto järjestää koulutusta, joka painottuu musiikkiin, kuvataiteisiin ja muotoiluun sekä kädentaitoihin. Kansalaisopistotoiminta tukee elinikäistä oppimista ja tarjoaa monipuolista harrastustoimintaa ja koulutusta omassa kunnassa.
---------------------------------------	---

VUOSISUUNNITELMA 2018

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Elinikäisellä oppimisella tuetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia	Laadukas ja monipuolinen kurssitarjonta	rehtori	Kurssilaisten määrä
Paikallisen yrittäjyyden edellytykset ovat kunnossa	Paikallisen yrittäjäneuvonnan ja koulutuksen tarjoaminen	Kansalaisopisto huomioi kurssitoiveet esim. ensiapu-, tulityö-, tieturvallisuus- ja järjestysmieskursien järjestäminen.	rehtori	Kurssien järjestäminen kysynnän mukaan

Paikallinen työikäinen väestö on osaavaa	työllistymismahdollisuuksien parantaminen lisääntyneen osaamisen myötä	Työvoimapolitiittisten / työllisyyskoulutusten järjestämismahdollisuuksien selvittäminen	rehtori	Kurssien järjestäminen tarpeen mukaan
Työskentelyolosuhteet kunnossa ja turvallinen työ- ja opiskeluympäristö	Turvallinen työympäristö	Turvallisuustietoisuuden lisääminen henkilöstön koulutuksella.	rehtori, henkilökunta	Toteutettujen turvallisuuskoulutusten määrä
Kaikille ikäryhmille löytyy mielekästä vapaa-ajan toimintaa	Oulujärven Kansalaisopisto huomioi eri ikäryhmien tarpeet kurssitarjonnassa	Opetustarjonnassa huomioidaan eri ikäryhmät ja eri-tyisryhmät. Kansalaisopiston toiminta ehkäisee syrjäytymistä ja lisää kuntalaisten aktiivisuutta	rehtori	Asiakaspalaute, kurssien määrä ja monipuolisuus

Kirjasto

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Kirjasto on kaikille avoin kohtaamispaikka ja kulttuurikeskus. Siellä on tarjolla kirjoja, lehtiä, musiikkia, elokuvia, liikuntavälineitä ja muuta aineistoa, joihin voi tutustua paikan päällä tai lainata kotiin. Kirjaston tiloissa voi opiskella, harrastaa ja oleskella. Siellä järjestetään myös opastuksia, tapahtumia ja näyttelyitä. Kirjasto valmistelee siirtymistä Outi-kirjastokimppaan.
---------------------------------------	---

VUOSISUUNNITELMA 2018

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimittarit
Ammattitaitoinen henkilökunta	Kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / tapaamisiin. Vuositainen koulutussuunnitelma käytössä.	Kaikki kirjaston vakituiset työntekijät muodollisesti päteviä	Kirjasto, hyvinvointi-lautakunta	Koulutusten määrä, onnistunut rekrytointi

Esimiehillä on hyvä muutoksen johtamisen taito	Maakuntaudistukseen valmistautuminen	Kohaan siirtymisen v. 2018 aikana	Kirjastonjohtaja, Outi-kirjastot	
Avoin keskustelukulttuuri ja mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön kunnossa	Kehityskeskustelulomakkeiston uusiminen		hallintojohtaja, sivistysjohtaja	
Vastuullisuus oman työn kehittämisestä	Työntekijöiden itseohjautuvuus ja vastuun ottaminen	Pienessä työpajassa tasapuolinen mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä, samoin vastuullisuus omasta työstä näkyvissä	Henkilökunta	
Henkilökunnan osaaminen on tunnistettu ja käytössä	Omasta organisaatiosta kartoitetaan osaamista osaamisvajaisiin	Kehityskeskustelut	Henkilökunta, esimiehet	
Työnantaja ja työntekijät kantavat vastuuta työhyvinvoinnista yhdessä	YTY-ryhmä kehittää uusia tapoja työnantajan ja työntekijöiden väliseen ideointiin	Henkilökuntakortilla saatavat edut	Työnantaja, työntekijät	Sairaus-poissaolojen vähentyminen
		Virkistyspäivän oikea kohdentaminen		
Työskentelyolosuhteet kunnossa	Turvallinen työympäristö	Sisäkattoremontti Ilmanvaihto kuntoon Modernit työvälineet Laitteiden uusiminen	Tekninen toimi	Oireiden vähentyminen
			Atk-tukihenkilöt	Työvälineet kunnossa
Vaikutusmahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen eri yhteisöjen kesken	Asiakkaiden, järjestöjen ja vapaaajanasukkaiden osaaminen huomioidaan kunnan toiminnassa	Tapahtumia yhteistyössä em. tahojen kanssa	Asiakkaat, Järjestöt, mökkitoimikunta	Lainausten määrä, Tapahtumien määrä eri ikäryhmille
Kaikille ikäryhmille löytyy mielekästä vapaaajantoimintaa	Palveleva ja uudistuva kirjasto	Kirjasto toimii kaikenikäisten olohuoneena	Kirjasto, asiakkaat, koulut	Tapahtumien määrä, kävijämäärä

		Tuutikki 3 -hanke	Kirjasto, varhaiskasvatus	Tapahtumien määrä, kävijämäärä
Monipaikka-asumisen edellytykset paranevat	Vapaa-ajan asukkaiden osaaminen osaksi palveluja	Eri asiantuntijoiden vierailuja kirjastoon	Kirjasto, vapaaajanasukkaat	Osallistujien määrä, vierailujen määrä
Paikallisen yrittäjyyden edellytykset ovat kunnossa	Paikalliset yritykset ja yrittäjyys tuetuiksi	Yrityskirjallisuuden näyttely Yrittäjävierailuja	Kirjasto Yrittäjät, kirjasto	Näyttelyjen lukumäärä, kävijämäärä Vierailujen lukumäärä, kävijämäärä
Asiakaslähtöisyys ja ikäryhmien huomioiminen	Yhteistyö yksilöiden, yritysten ja yhdistysten kanssa palveluissa	Asiakkaiden hyödyntäminen mm. kirjavinkkauksessa ja satutuokioissa Luottamushenkilöiden mielikirjanäyttely	Kirjasto, asiakkaat Kirjasto, luottamushenkilöt	Tapahtumien määrä, kävijämäärä Näyttelyn toteutuminen, kävijämäärä
Saavutettavissa olevat lähipalvelut	Kirjastossa laajat aukioloajat Omatoimi-lehtilukusali, myöhemmin omatoimikirjasto	Sunnuntaiaukiolo jatkuu Selvitystyön aloittaminen	Kirjasto Tekninen toimi	Aukiolotunnit, kävijämäärä, lainausten määrä Kirjaston käyttöaika lisääntyy, ei sidottu kirjaston aukioloaikoihin
Asiakaslähtöisyys ja ikäryhmien huomioiminen	Nuorten aikuisten ja ruuhkavuosia elävien erityishuomioiminen	Asiakkaiden aineistohankintatoiveet otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon Kirjavinkkari-asiakkaat	Kirjasto, asiakkaat, järjestöt Kirjasto, asiakkaat	Kirjaston käytön ja lainausten lisääntyminen ko. ikäryhmissä Kirjaston käytön ja lainausten lisääntyminen ko. ikäryhmissä
Vaala brändien vahvistaminen	Tulomuuttopalvelut toimivat Kirjaston roolin kasvattaminen tiedottamis-pisteenä	Kirjastoon perustetaan tulomuuttolainaus	Kirjasto, elinkeinotoimi, Oulunkaari	Tulomuuttolainaus perustettu, käytön määrä

Varhaiskasvatus

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Varhaiskasvatuksen vastuualueelle kuuluvat lainsäädännön edellyttämät päivähoiton palvelut, lasten kotihoidon tuki ja esiopetus. Päivähoitoa järjestetään päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkodissa tai perhepäivähoitona yksityiskodissa joko hoitajan tai lasten kotona. Esiopetus järjestetään päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteisyydessä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.
---------------------------------------	--

VUOSISUUNNITELMA 2018

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2018	Vastuutaho/t	Arviointimitarit
Ammattitaitoinen henkilökunta	Kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / tapaamisiin. Vuosittainen koulutussuunnitelma käytössä. Aktiivinen ja asiantunteva rekrytointi	Täydennyskoulutuksen järjestäminen Työtapojen kehittäminen Yhteisöllisen ilmapiirin tavoittelemine	varhaiskasvatus, sivistysjohtaja, hyvinvointilautakunta	Henkilöstön itsearviointi. Pätevä henkilöstö.
Kukaan ei ole yksin	Lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea varhaisessa vaiheessa	"Lapsen tuen polku" ja "Lapset puheeksi"-menetelmät käytössä	varhaiskasvatus, Oulunkaaren perhepalvelut	Keskustelujen määrä, huoltajien ja henkilöstön kokemukset
Vaala-hengen kasvattaminen	Koko kylä kasvattaa	Kannustetaan ja tuetaan lasten kehittyviä osallistumisen taitoja. Huoltajien osallistaminen.	varhaiskasvatus	Tiedottamisen onnistuminen. Osallistujien määrä.
Omien palvelujen laatu	Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut	Varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen	varhaiskasvatus	itsearviointi ja asiakaspalaute

3.4 Tekninen osasto

Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunta vastaa kaavoituksesta, rakennus- ja ympäristövalvonnasta, pelastustoimen os-topalvelusta, kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, kunnan ja asuntotoimen hallinnassa olevista kiinteistöistä, kunnan omistamista maa- ja metsätiloista sekä kunnan tuottamista tukipalveluista, kuten ravitsemis-, siivous- ja talonmiespalveluista. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisiä, terveellisiä ja turvallisia asumisympäristöjä sekä tuottaa muille hallintokunnille niiden toiminnassaan tarvitsemat ympäristön- ja kiinteistöhoito- ja muut toimialaan kuuluvat tukipalvelut.

4000 TEKINEN TOIMI	TP 2016	TA 2017 + muutos	TA 2018	Muutos% TA 2017 - TP 2016	Muutos% TA 2018 - TA 2017
TOIMINTATUOTOT					

Myyntituotot	2 057 128	2 197 760	2 202 000	6,8	-2,3
Maksutuotot	131 968	108 100	109 000	-18,1	0,8
Tuet ja avustukset	47 093	105 000	75 000	23	-28,6
Muut toimintatuotot	873 384	744 440	721 430	-14,7	-3,4
TOIMINTATUOTOT	3 109 573	3 155 300	3 107 450	1,5	-3,3
Valmistus omaan käyttöön	21 672	10 000	10 000	-53,9	0,0
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-2 135 217	-2 153 780	-2 021 849	0,9	-3,3
Palvelujen ostot	-1 216 902	-1 291 190	-1 312 510	6,1	2,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 023 696	-1 138 070	-1 094 390	11,2	-1,2
Avustukset	-147 977	-150 000	-150 000	1,4	0,0
Muut toimintakulut	-96 038	-65 720	-63 150	-31,6	-3,9
TOIMINTAKULUT	-4 619 829	-4 798 760	-4 641 899	3,9	-1,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 488 584	-1 633 460	-1 524 449	9,7	3,0
4100 TEKINEN TOIMISTO					
TOIMINTATUOTOT	1 189	30 400	29 460	2456	-3,1
TOIMINTAKULUT	-203 892	-237 124	-199 810	16,3	-15,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-202 703	-206 724	-170 350	2,0	-17,6
4200 VIRANOMAISPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	105 646	155 600	109 000	47	-29,9
TOIMINTAKULUT	-513 626	-512 486	-480 302	-0,2	-6,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-407 980	-356 886	-371 302	-12,5	4,0
4300 RAKENTAMINEN JA KUNNOSSAPITO					
TOIMINTATUOTOT	992 677	1 085 220	1 116 370	9,3	2,9
Valmistus omaan käyttöön	21 672	10 000	10 000	-63,9	0,0
TOIMINTAKULUT	-1 973 598	-2 049 873	-2 000 508	3,9	-2,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-959 249	-954 653	-874 138	-0,5	-8,4
4400 RAVITSEMIS- JA SII-VOUSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	1 427 418	1 446 360	1 424 400	1,3	-1,5
TOIMINTAKULUT	-1 303 679	-1 436 296	-1 407 297	10,2	-2,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	123 739	10 064	17 103	-91,9	69,9
4500 ASUNTOPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	535 551	362 720	353 220	-32,3	-2,6
TOIMINTAKULUT	-492 636	-414 825	-403 542	-15,8	-2,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	42 915	-52 105	-50 322	21,4	-3,4
4600 TT-TYÖLLISTÄMINEN					
TOIMINTATUOTOT	47 093	75 000	75 000	59,3	0,0
TOIMINTAKULUT	-132 399	-148 156	-150 440	11,9	1,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-85 306	-73 156	-75 440	-14,2	3,1

Keskeisiä asioita vuonna 2018

- Rakennustarkastuksen osalta jatketaan yhteistyötä Utajärven kanssa, ja rakennustarkastusta myydään edelleen vuonna 2018 Utajärvelle. Rakennuslupien osalta jatketaan projektia, jossa rakennuslupien ajantasaisuus ja olemassaolo tarkistetaan.
- Yksityisteillä edelleen 20 %:n omavastuu ja tavoitteena edelleen jatkaa myös yksityisteiden peruskorjauksia joko valtionavustuksella tai myös ilman valtionavustusta. Hoitoavustuksissa paino vakinaisen asutuksen ulospääsyteissä ja talvikunnossapidossa.
- Puun myyntiin on talousarviossa esitetty 70.000 €.
- Ravitsemis- ja siivouspalveluissa myydään palvelut Oulunkaaren kuntayhtymälle
- Asuntotoimi jatkuu Vaalan kunnan omana toimintana. Tekninen toimi myy isännöitsijän ja palvelusihteerin työpanosta KOy Vaalan Niskalle.
- Työllistäminen jatkuu nettoarvoltaan samalla tasolla. Painopiste pitkäaikaistyöttömien työllistämisessä.

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Elinvoimaautakunta vastaa maankäytön suunnittelusta, rakennus- ja ympäristövalvonnasta, kunnan kiinteistöjen ja rakennusten kunnossapidosta, kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta, kunnan ja asuntotoimen hallinnassa olevista yhtiöiden ja yhteisöjen kiinteistöistä, kunnan omistamista maa- ja metsäkiinteistöistä, kunnan ravitsemis- ja siivouspalveluista sekä kiinteistönhoitopalveluista.
Visio	Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asumisympäristö sekä tuottaa muille hallintokunnille ja yhteistyötahoille niiden toiminnassaan tarvitsemat kiinteistönhoito-, ympäristönhoito- sekä siivous- ja ravitsemispalvelut.

Kriittiset menestystekijät	Tavoitteet 2018	Arviontikriteerit / mittarit	Toimenpiteet 2018
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Asianmukainen koulutus ja kehittäminen Henkilöstön vaihtumiseen eläköitymisen kautta varautuminen Sisäinen tiedottaminen	Koulutuspäivät Palaute	Koulutuskysely Palautekysely Rekrytointi suunnitellusti osaamisen turvaamiseksi
Toimivat lähipalvelut	Ajantasainen kunnallinen infra, puhdas ja viihtyisä asuinympäristö, virkistys- ja matkailukohteiden toimintaedellytysten turvaaminen	Palaute Infran kunto, tiestön kunto, tietoliikenteen ja kaavoituksen toimivuus	Teiden yksiköinnit Peruskorjaussuunnitelmat yksityisteille tarpeen mukaan Maisemanhoitotyöt
Työtä ja toimeentuloa	Tilojen tarjoaminen yrityksille ja olevien tilojen tehokas hyödyntäminen Paikallisten yritysten kehittämisen mahdollistaminen	Käyttöaste Palaute	Tilojen markkinointi Tilojen muutostyöt tarpeen mukaan Infran toteuttamis-tarpeisiin reagointi
Viihtyisä elinympäristö	Geoparkin huomioiminen virkistyspaikkojen rakentamisessa Hoitotason säilyttäminen yleisissä alueissa Puistojen ja maisemanhoito	Käyttäjämäärä Palaute	Opaskartan päivitys ja paperikartan painaminen Tiedotuksen parantaminen Hoidon ohjeistaminen Turvatarkastukset ja opastus
Talous tasapainossa	Konkreettisten yhteistyökuvioiden ja -hankkeiden löytäminen ja rakentaminen Oulunkaaren yhteistoiminta-alueen tukipalveluiden tehokas tuottaminen Tyhjien ja vajaakäyttöisten tilojen vähentäminen	Kululaskenta Ruokapalveluiden yksikköhinnat	Tilojen myyminen, vuokraaminen ja muu hyödyntäminen Yhteistyöneuvottelu-käytäntöjen kehittäminen Yksikköhintalaskenta Vuokrien täsmällinen laskenta ja kuukausittainen laskutus
Hyvinvoivat asukkaat	Liikuntapaikkojen ja virkistysalueiden käytettävyys	Palaute	Hoitotason säilyttäminen Tiedottaminen ja opastus
Myönteinen tunnettuus	Kaavoituksen ja tonttimarkkinoinnin onnistuminen Tonttipörssin ja tonttien myynnin tehostamien, tonttiesittelyt	Myytyjen tonttien määrä ja alueiden rakentuminen	Markkinoinnin tehostaminen Esitteet ajan tasalla Ilmoitusohjat
Työturvallisuus	Työturvallisuusasioiden käytäntöjen ja seurannan parantaminen	Suojavarusteiden käyttö Työtaturmatilasto; vuosittainen seuranta ja kehitys	Työpaikkojen vaarojen kartoitus Suojavälineiden käytön valvonta Työtaturmien tilastointi

Teknisen toimen hallinto

PERUSTEHTÄVÄ

Tuottaa teknisen toimen keskitetyt hallintopalvelut kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle edullisesti ja laadukkaasti.

TOIMINNAN KUVAUS

Hallinnon tehtäväalue käsittää teknisen toimiston hallinnolliset ja toimistotyöt sekä elinvoimalautakunnan toiminnan. Hallinnon alle on keskitetty kaikki toiminnat, jotka eivät suoraan liity vastualueiden käytännön työhön. Myös kaikki toimistotyöhön kuuluvat hankinnat on keskitetty hallintoon. Palkkakustannukset sisältävät teknisen johtajan palkan sekä pääosin palvelusihteerien palkat.

Viranomaispalvelut

PERUSTEHTÄVÄ

Viranomaispalvelut sisältävät teknisen toimiston kaavoitukseen, yritystiloihin, kuntasuunnitteluun, rakennusvalvontaan, ympäristönsuojeluun ja pelastustoimeen liittyvät tehtävät. Vastualueen päällikkö on tekninen johtaja.

Kaavoitus ja suunnittelu

PERUSTEHTÄVÄ

Tuottaa kunnalle kaavoituspalvelut osin kunnan omana työnä ja ostopalveluina ja mittaus-toimen palvelut pääosin ostopalveluiden avulla. Vastata kaavoprojektien käytännön etenemisestä. Edistää maankäytönsuunnittelua ja kuntasuunnittelua osana kunnan kokonaisvaltaista kehittämistä.

TOIMINNAN KUVAUS

Palveluyksikkö sisältää teknisen toimen osuuden maankäytönsuunnittelusta, kuntasuunnittelusta, yritysasioista ja mm. osallistumisen ylikunnalliseen yhteistyöhön.

Kaavoituksen ja suunnittelun palveluyksikkö sisältää ulkopuolisen asiantuntijatyön kustannukset ja kaavoitukseen kohdistuvan oman työn osuuden. Omaa varsinaista virkasuhteista kaavoitushenkilöstöä kunnalla ei ole, vaan kaavoitustyöt tehdään määräaikaisen työvoiman toimesta tai hankitaan ostopalveluna. Mittaustyöt hankitaan ostopalveluna.

Kaavoituksessa painopiste on matkailualueiden kaavojen kehittämisessä ja Oulujärven rantojen rantaosayleiskaavojen tarkistamisessa ja ajantasaistamisessa. Kaavoituksesta tarkemmin kunnan kaavoituskatsauksessa.

Keskustan alueelta on hankittu raakamaata valtatie 22:n ja Järvikyläntie risteysalueelta. Alueen maankäyttöä aletaan suunnitella 2018. Keskustaaajaman asemakaavaa ollaan laajentamassa vaalankurkun eteläpuolelle. Muutoin keskustan maankäytön kehittämisen osalta keskitytään Vaalan keskustan osayleiskaavassa esitettyihin panopistealueisiin eli Valtatie 22:n varteen sekä Oulujärven ja Oulujoen ranta-alueisiin.

Rakennustarkastus ja ympäristövalvonta

PERUSTEHTÄVÄ

Rakennuslain mukaan rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista ja rakentamista. Rakennusvalvonnan toiminta-ajatus rakentuu pitkälti maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) asettamien tavoitteiden varaan eli olla myötävaikuttamassa siihen, että rakentaminen täyttää yleisesti hyväksytyt normit terveellisyyden, turvallisuuden sekä teknisen laadun suhteen ja että rakennettu ympäristö muodostuu turvalliseksi, toimivaksi, virikkeelliseksi ja esteettisesti tyydyttäväksi.

Ympäristövalvonnan tehtävänä on toimia luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja kestävän kehityksen edistämiseksi mm. vesiensuojelun, ilmansuojelun, jätehuollon, rakentamisen ja maise-manhoidon alueella.

TOIMINNAN KUVAUS

Rakennustarkastus sisältää rakennustarkastajan palkan. Tuloarvio sisältää rakennusvalvontamaksut ja kiinteistö- ym. arvioiden tekemisen ja rakennustarkastuksen myymisen Utajärven kunnalle yhteistyösopimuksen mukaisesti. Utajärven osuus palkkauksesta perustuu asukaslukuun ja lupien määrään. Yhteistyön helpottamiseksi ohjelmistot on yhtenäistetty.

Rakennuslupien valvontaprojekti on käynnistynyt Oterman alueelta ja jatkuu 2018.

Ympäristövalvonta hoidetaan omatoimen ohella. Ympäristönsuojelun osuus on noin 0,1 henkilötyövuotta. Toimintaan kuuluu lupakäsittelyä, neuvontaa, ohjausta, valvontaa, tarkastuksia, näytteenottoa ja yhteistyötä eri viranomaisten kanssa.

Pelastustoimi

Pelastustoimi on Kainuun alueellisella pelastuslaitoksella, jolta kunta ostaa pelastustoimen palvelut. Paloaseman kiinteistö on vuokrattu alueelliselle pelastuslaitokselle.

Rakentaminen ja kunnossapito

Rakentamisen ja kunnossapidon vastuualue käsittää talonrakennuksen ja maanrakennuksen rakentamisen ja kunnossapidon sekä varastot ja konekeskuksen.

Talonrakennus

PERUSTEHTÄVÄ

Kunnan omistamien rakennusten pitäminen hyvässä kunnossa ja kunnan rakennuttajatehtävien hoitaminen. Kunnossapitopalveluja myydään Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:lle, Vaalan Palvelutalosaatiolle ja KOY Vaalan Niskalle.

TOIMINNAN KUVAUS

Talonrakennuksen hallinnosta on poistettu talonrakennusmestarin palkka. Ammattimiesten palkat kirjataan suoraan talonrakennuksen eri kustannuspaikoille.

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä ovat mm. Urheilutalo, Säräisniemen entinen koulu sekä Taide-talon, Ahmalan, veturitallin sekä Uitonkämpän kiinteistöt. Tilityserävuokrissa on Urheilutalon sisäiset vuokratulot.

Vuokralle annetuissa muissa rakennuksissa on mm. ammattikoulun kiinteistö, Ruununkartano, Oulujärven lomakylä ja huoneisto Kiinteistö Oy Vaalan Torinkulmasta. Martinlahden alueen rakennuksista on tehty lunastussopimus.

Vuokralle annettavien teollisuushallien menot ja vuokratulot on arvioitu vuokrasopimusten mukaisesti. Vuokralle annetut teollisuushallit käsittävät kiinteistöt, joissa toimivat mm. Sotkamon Rahtipurkitus Oy, Vaalan Juustola Oy, Hitsacon Oy, Tm:i JK-Asennuspalvelu, Peltityö Jouni Koljonen ja Tm:i Jukka Karjalainen. Myös Lokki-työpaja toimii kunnan tiloissa. Lisäksi teollisuustiloihin kuuluu vastaanottohalli.

Yleisten alueiden rakennuksia ovat mm. hiihtomaja, punttisali, Kiloniemen sataman huoltorakennus ja Sahanrannan uimarannan huoltorakennus. Lisäksi talonrakennukseen kuuluu muiden hallintokuntien käyttämien kiinteistöjen kunnossapito ja kunnan varastotoiminnot. Oulunkaaren kuntayhtymän käytössä olevat tilat on vuokrattu Oulunkaaren kuntayhtymälle. Vuokra sisältää myös käyttökustannukset ja kiinteistöpalvelut

Ulkopuolisille tehtäviin töihin on kirjattu osa ammattimiesten palkoista. Ammattimiesten työpanos käytetään kunnan kiinteistöjen kunnossapitoon ja myydään myös kuntakonserniin kuuluville yhtiöille (Kiinteistö Oy Vaalan Niska ja asunto-osakeyhtiöt) ja yhteisöille (Vaalan Palvelutalosaatiö ja Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry). Kustannukset laskutetaan ko. asiakkailta.

Maanrakennus

PERUSTEHTÄVÄ

Rakennuskaavateiden ja muiden kunnan omistajien alueiden kunnossapidosta huolehtiminen siten, että kuntalaisten liikkuminen eri liikennevälineillä sekä jalkaisin on turvallista kaikissa olosuhteissa. Tavoitteena on haja-asutusalueiden asukkaiden esteettömän liikkumisen mahdollistaminen avustamalla yksityisteiden kunnossapitoa. Kuntalaisten viihtyvyyden parantaminen sekä urheilu- ja liikuntaharrastuksen tukeminen ja lisääminen huolehtimalla liikuntapaikkojen ja yleisten alueiden kunnossapidosta. Perustehtäviin kuuluu myös alueiden kunnossapitopalveluiden antaminen muille hallintokunnille.

TOIMINNAN KUVAUS

Maanrakennuksen hallinnossa on maanrakennusmestarin ja ympäristöyöntekijän palkka. Ammattimiesten palkat kirjataan suoraan eri työkohteille. Ammattimiesten työpanosta käytetään yleisten alueiden ja kiinteistöjen maanrakennuksen kunnossapitoon sekä myydään muille hallintokunnille. Lisäksi henkilökuntaa käytetään investointihankkeiden toteuttamiseen.

Maanrakennukseen sisältyvät seuraavat toiminnot:

- kaavateiden ja yksityisteiden hoito siltä osin kuin ne ovat kunnan hoidossa ja myös yksityistieavustukset
- liikuntapaikat (ladut, luistelualueet ja kaukalot, kentät, virkistysalueet, uimarannat, reitistöt taukopaikkoineen)
- satamat ja venepaikat, puistot, torit, lentokenttä
- maa- ja metsätilat ja vuokralle annetut alueet
- konekeskus

Yksityisteitä on sopimuksella kunnan hoidossa noin 40 kpl, joiden yhteispituus on 150 km. Lisäksi kunta avustaa noin 150 yksityistietä. Avustusta maksetaan yksityisteille, joiden pituus on yli 200 metriä. Näillä teillä avustus kohdistetaan ensisijaisesti talvikunnossapitoon. Yksityistieavustuksiin on esityksen mukaan 20 %:n omavastuuosuus tiekunnille. Määräraha sisältää vuosittain varauksen 1-2 yksityistien peruskorjaukseen. Peruskorjauksille olisi paljon enemmänkin tarvetta, mutta hankkeita rajoittaa valtionavustuksen saanti. Hankkeita toteutetaan myös ilman valtionavustusta.

Maanrakennuksen henkilöstö koostuu 2 vakinaisesta monitoimiyöntekijästä, joista molemmat ovat päätoimisesti koneenkuljettajana. Alueiden hoidossa hyödynnetään työllistämistuella palkattua henkilöstöä. Yleisten alueiden tuloja kertyy venepaikka- ja torimaksuista. Yleishyödyllisten yhdistysten ja siihen verrattavaan satunnaiseen, ei-ammattimaiseen myyntiin voi torivalvoja myöntää vapautuksen tai alennuksen torimaksusta.

Maa- ja metsätiloissa ovat kunnan omistamat maa- ja metsätilat sekä kunnan omistamat tontit. Metsänmyyntituloihin on vuodelle 2018 esitetty 40 000 €.

Konekeskuksella on kalustoa kaksi traktoria, lava-auto, moottorikelkkoja (3 kpl) ja ajettavia ruohonleikkureita sekä moottorivene. Konekeskuksen kalustoon on lisätty teknisen toimen ja hallinnon autokalusto, jonka kustannukset laskutetaan käyttäjiltä kilometrikorvauksena. Tavoitteena on, että konekeskus toimii omakustannusperiaatteella ja pidemmällä aikavälillä tulot vastaavat kustannuksia.

Ravitsemis – ja siivouspalvelut

Ravitsemis- ja siivouspalveluihin kuuluu kunnan omaan käyttöön sekä Oulunkaaren kuntayhtymälle tuottamat ravitsemis – ja siivouspalvelut. Ravitsemispalveluja tuotetaan myös kotipalveluasiakkaille, jotka ovat ravitsemispalvelujen asiakkaita. Myös seniori-ikäisille tarjottua mahdollisuutta ruokailla oppilasravintola Sapuskassa koulupäivinä jatketaan vuonna 2018.

PERUSTEHTÄVÄ

Perustehtävä on tuottaa ravitsemis – ja siivouspalvelut kunnan eri laitoksille, yhteistoiminta-alueelle ja työpaikka/ senioriruokailijoille. Ravitsemispalveluissa lähtökohtana on, että käytettävät raaka-aineet ovat tuoreita, puhtaita ja pitkälle jäljitettävissä. Lisäksi kestävä kehitys otetaan huomioon ja käytetään mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa.

Tällä hetkellä lähiraaka-aineina hankitaan peruna, juurekset, kala, marjat, leivonnaiset ja juustoleipä. Viskaalin tuotteista ovat käytössä jauheliha ja savuliharouhe.

Ruokalistojen suunnittelussa otetaan taloudelliset näkökulmat huomioon, unohtamatta kuitenkaan monipuolisuutta ja ravitsevuutta. Keittiöillä on käytössä Jamix – ruokatuotanto-ohjelma, Pilvipalvelu ja omavalvonnassa on otettu käyttöön Fredmanin OVA – ohjelma.

Oppilasravintolan kuuden viikon ruokalistan lounaat ovat sydänmerkkiaterioita. Kouluruokailussa on keskiviikkoisin tarjolla luomumaito ja puuropäivinä puuro keitetään luomuviljasta, samoin kun päiväkodin aamupuurot. Päiväkodilla on joka päivä tarjolla luomumaito.

Kunnan ravitsemispalveluiden yksi tärkeä tehtävä on olla omalta osaltaan mukana terveyden edistämistyössä huomioiden eri ikäryhmät.

Siivouspalveluissa on perustehtävänä tuottaa siivouspalvelut koulukeskukselle ja muille kunnan pienemmille kohteille. Oulunkaaren kuntayhtymälle tuotetaan siivouspalvelun lisäksi tukipalveluina välinehuolto-, vuodehuolto-, tekstiilien huolto - ja ateriapalvelut (hoito-osaston asiakkaille ruoan jako). Siivouspalveluissa käytetään ajanmukaisia työvälineitä ja menetelmiä huomioiden ympäristöstävällisyys.

TOIMINNAN KUVAUS

Ravitsemispalvelut sisältää hallinnon lisäksi oppilasravintola Sapuskan sekä terveyskeskuksen ja Veneheiton koulun keittiöt. Oppilasravintola tuottaa ravitsemispalveluja yhtenäiskoululle, lukiolle, päiväkotiin ja Tuulentuvalle. Oppilasravintola Sapuskasta lähtee postin mukana kylmäateriat sivukylille ja kotipalveluauton kuljettaja jakaa perjantaisin viikonlopun kylmäateriat taajama-alueelle. Myös kunnan ja Oulunkaaren työntekijät käyttävät oppilasravintolan ja terveyskeskuksen keittiön palveluja.

Terveyskeskuksen keittiö valmistaa ruokaa vuodeosaston potilaille, henkilökunnalle, Pelakuuhun, Vaalanrantaan, Vaalan Pirttiin, Suopursuun, toimintakeskukselle ja kotipalveluasiakkaille.

Siivouspalveluiden tavoitteena on pitää toimintaympäristöt riittävän puhtaina ja järjestyksessä sekä osaltaan ylläpitää viihtyisyyttä, toimivuutta ja turvallisuutta. Mitoituksen mukaisia siivottavia neliöitä on päivittäin n. 12500 m². Siivouksella on käytettävissä CleanNet – mitoitusohjelma ja siivousmitoitus tarkistetaan aina tilanteiden muututtua. Siivouksen kustannukset budjetoidaan toimipaikkakohtaisesti. Oulunkaaren kuntayhtymältä siivouspalvelut laskutetaan erillään vuokrasta.

Asuntopalvelut

Isännöinti, asuntopalvelut ja talonmiespalvelut

PERUSTEHTÄVÄ

Asuntotoimisto hoitaa kunnan omistamien asuntojen ja yhtiöiden sekä eräiden yhteisöjen asuntoja ja vuokrausta tehokkaasti ja taloudellisesti siten, että kuntalaisten ja kuntaan muuttavien asumis- palvelut ovat määrältään riittävät ja laadultaan hyvät.

TOIMINNAN KUVAUS

Asuntopalveluiden hallinto sisältää isännöitsijän palkan ja osuuden palvelusihteerin palkasta. Asuntopalvelut hoitavat kunnan suoraan omistamat asunnot, Kiinteistö Oy Vaalan Niskan, Vaalan Palvelutalosalosäätien sekä Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:n kiinteistöjen isännöinnin ja taloushallinnon. Kunnan suorassa omistuksessa on edelleen 40 asuntoa.

Kiinteistö Oy Vaalan Niskan on tehtävä rakenteellisia muutoksia asuntojen lukumäärän ja huoneistojen pinta-alojen suhteen saadakseen asuntokantansa vastaamaan paremmin kysyntää ja tulevaisuuden tarpeita.

Keskitettyihin talonmiespalveluihin on varattu kolmen (3,0) talonmiehen palkka. Talonmiespalveluita myydään kunnan muille hallintokunnille, Oulunkaaren kuntayhtymälle, kunnan omistamille asunto- ja kiinteistöyhtiöille, Vaalan Palvelutalosaatiolle ja Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:lle. Kiinteistöhoitajat ja Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n työntekijät muodostavat päivystysrenkaan.

4 INVESTOINTIOSA

4.1 Investoinnit 2018 ja rakentamissuunnitelma 2018-2020

Investointikohde	TA 2017	Ta 2017 Tulot	TA 2018	TA 2018 TULOT	2019
900201 Kunta-atkverkko	20 000		20 000		30 000
900202 Kunnantalo	25 000		75 000		50 000
900209 Kotiranta (ennen Hillakka)	50 000		50 000		
900210 Terveyskeskuksen saneeraus SOTE	150 000		150 000		150 000
900217 Kiinteistöjen korjausraha			50 000		
900218 Lukion remontti	60 000		60 000		
900223 Kirjaston muutostyöt			30 000		
900225 Yhtenäiskoulu			80 000		
900231 Varasto	20 000				
900241 Ruununkartano	50 000		50 000		
900250 Yritystilat					150 000
900256 Juustola	190 000		40 000		
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	565 000	0	605 000	0	380 000
900401 Kaavateiden rakentaminen	30 000		120 000		50 000
900403 Valaisinpylväiden uusiminen	180 000		150 000		150 000
900404 Vaalantien peruskorjaus	860 000				
900402 Tienvarsiopastuksen muutos	20 000				
900410 Muiden teiden rakentaminen	10 000				10 000
900411 Urheilualueiden rakentaminen	20 000		20 000		10 000
900412 Puistojen rakentaminen	10 000		90 000	80 000	20 000
900413 Ruununtörmän alue	40 000		20 000		20 000
900415 Lähiliikuntapaikka / Skeittiparkki	15 000		15 000		
900416 Lähiliikuntapaikkojen välineet	20 000				
900432 Satamat	10 000		15 000		20 000
900433 Kiloniemen kalasatama	85 000	60 000	85 000	60 000	
900450 Rokuan hankkeet (Geopark)	10 000		10 000		10 000
900455 Oulujoen hankkeet	20 000		20 000		20 000
JULKINEN KÄYTTÖM. YHT.	1 330 000	60 000	545 000	140 000	310 000
IRTAIMISTO					
900150 Kalusto / tekninen	20 000		20 000		20 000
Kalusto / sivistys	20 000				
Kalusto / hallinto					
900076 Terveyskeskus	10 000				
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	50 000	0	20 000	0	20 000
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	1 945 000		1 170 000		710 000
TULOT		60 000		140 000	
INVESTOINNIT NETTO	1 945 000		1 030 000		

4.2 Investointiosan perustelut

Kohde	TA 2018	TS 2019-2020
TALONRAKENNUS		
Kunta-atkverkko	Vuosittainen määrärahataso atk-verkon rakentamiseen ja ko. infran ylläpitämiseen. Laajakaista kaikille hankeen rahoitusosuus.	Vuosittainen määrärahataso atk-verkon rakentamiseen ja ko. infran ylläpitämiseen. Laajakaista kaikille hankeen rahoitusosuus.
Kunnantalo	Vesikate uusitaan, julkisivun maalaus, pihan ja sadevesiviemäröinnin uusiminen	
Kotiranta (ent. Hillakka)	Ryhmäkodin asuntojen lisäys entisen päiväkodin kunnostetulle osalle, mahdollinen tulevan käytön suunnittelun aloitus	
Terveyskeskuksen saneeraus	Automaattisen sammutusjärjestelmän asennus	Toiminnallisia muutoksia tarpeen mukaan. Tarpeet tulevat Oulun-kaaren kuntayhtymältä.
Yhtenäiskoulu	Muutostöitä yhtenäiskoulun ilmastointiin. Pieniä korjaustöitä	
Ruununkartano	Öljykattilan uusiminen	
Kirjasto	Aloitetaan sisäilmaremontti mm. poistamalla villapölynlähteet ja parantamalla ilmastointia.	
Lukio	Lukion sisäilmaremontin 2. vaihe	
Kiinteistöjen korjausraha	Sitomaton korjausraha kunnan kiinteistöihin yllättäviä remontteja varten.	
Juustola	Juustolan laajennus kylmäspiraalia varten.	
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS		
Kaavateiden rakentaminen	Keskustaajaman kaavateiden peruskunnostukset/korjaukset aloitetaan Niskantiestä ja käpytiestä. Vaalankurkun eteläpuolelle rakennetaan uusia kaavateitä ja kunnallistekniikka.	Kaavateiden korjauksia jatketaan.
Valaisinpylväiden uusiminen	Katuvalaistusta uusitaan kaavateillä Oulun Seudun Sähkön siirtäessä ilmajohtoina olevaa jakeluverkkoa maahan.	Katuvalaistuksen uusimista keskustan alueella jatketaan.
Urheilualueiden rakentaminen	Urheilualueiden rakentaminen ja entisten alueiden parantaminen.	Urheilualueiden rakentaminen ja entisten alueiden parantaminen
Puistojen rakentaminen	Kaava-alueen puistojen ja ympäristön rakentaminen, mm. Veturipuisto.	Kaava-alueiden puistojen rakentamisen määrärahataso.
Skeittiparkki	Erillinen määrärahavaraus tehdyn aloitteen mukaisen skeittiparkin rakentamiseen valmiiksi.	
Satamat	Satamaväylien ruoppauksia ja olemassa olevien venepaikkojen muutostöitä kasva-neita venekokoja vastaamaan. Rikkinäisten veneisakellukkeiden uusimista	Satamaväylien ruoppauksia ja vene-paikkamuu-toksia muuttanutta tarvetta vastaavasti
Geoparkin hankkeet	Vaalan osuus käynnissä olevista Geopark-hankkeista. Hankkeet Vaalassa.	Rokuan hankkeiden määrärahataso.
Oulujoen hankkeet	Oulujoen puitesopimuksen mukaisten hankkeiden Vaalan kunnan osuus. Nokkaojan venevalkama.	Oulujoen hankkeiden määrärahataso.
KALUSTO		
Teknisen toimen kalusto	Traktoriin maansiirtokärry ja moottorikelkan uusiminen.	Vuosittainen määrärahataso

5 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA			TA	TA	TA	TA		Suunni- telma	Suun- nitelma
Tehtäväalue/yksikkö	KP		2015	2016	2017	2018	Muutos	2019	2020
HALLINTOPALVELUT							TA2017 ->TA2018		
Kunnanhallitus	1302	Kunnanjohtaja	1	1	1	1	0	1	1
Keskustoimisto ja taloushallinto	1303	Hallintojohtaja	0	1	1	1	0	1	1
	1303	Hallinto- ja elinkeinojohtaja	1	0	0	0	0	0	0
	1303	Palvelusihteeri	2,8	2,8	2,3	2,3	0	2	2
	1304	Hallintosihteeri	1	1	1	1	0	1	1
Vapaa-aikapalvelut	1611	Vapaa-aikajohtaja	0	0	0,5	0,5	0	0,5	0,5
	1615	Liikunnanohjaaja 2011 / vapaa-aikaohjaaja 2012	0	0	1	1	0	1	1
	1618	Etsivä nuorisotyöntekijä	0	0	1	1	0	1	1
	1619	Nuorten työpajan yksilövalmentaja	0	0	0,7	0,7	0	0,7	0,7
Elinkeinotoimi	1412	Vapaa-aikajohtaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Työllistäminen	1601	Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja	0,3	0,3	0,3	0,3	0	0,3	0,3
Pajalta töihin II -hanke	1605	Työvalmentaja	2	2	0	0	0	0	0
	1606	Työvalmentaja			1	1	0	1	1
Vetoa Vaalaan -hanke		Projektipäällikkö		1	1	0	-1	0	0
		YHTEENSÄ	8,6	9,6	11,3	10,3	-1	10	10
SIVISTYSPALVELUT									
Hallinto	3101	Koulukeskuksen rehtori	0	0	1	1	1	1	1
	3101	Lukion ja kansalaisopiston rehtori	0,5	0,5	0,0	0,0	0	0	0
	3101	Kanslisti/palvelusihteeri 1.8.2014 alk.	1	1	1	1	0	1	1

Perusopetus	3200	Yhtenäiskoulun rehtori	1	1	0	0	0	0	0
	3200	Lehtori	12	1	13	12	-1	11	11
	3200	Luokanopettaja	11	10	9,5	9	-0,5	8	8
	3200	Erityisopettaja	2	2	2	2	0	2	2
	3200	Jopo	1	1	1	1	0	1	1
	3200	Erityisluokanopettaja	2	2	2	2	0	2	2
	3200	Tuntiopettaja	1	1	1	1	0	0	0
	3200	Koulusihteeri/palvelusih-teeri 1.8.2014 alk.	0,5	0,5	0	0	0	0	0
	3200	Koulunkäyntiavustaja / Koulunkäynninohjaaja 1.8.2016 alk.	8	8	8,0	7,0	-1	7	6
	3200	Atk-tukihenkilö	1	1	1	1	0	1	1
Lukio	3310	Rehtori	0,25	0,25	0,00	0,00	0	0	0
	3310	Lehtori	6	6	5	5	0	5	5
	3310	Koulusihteeri/palvelusih-teeri 1.8.2014 alk.	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Kirjasto	3501	Kirjastonjohtaja	1	1	1	1	0	1	1
	3501	Kirjastovirkailija	2	2	2	2	0	2	2
Vapaa-aikapalvelut	3603	Vapaa-aikajohtaja	0,5	0,5	0,5	0	-0,5	0	0
	3603	Liikunnanohjaaja 2011/ vapaa-aikaohjaaja 2012	1	1	0	0	0	0	0
		Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	0	0	0	0	0
		Nuorten työpajan yksilövalmentaja	0,7	0,7	0	0	0	0	0
Kansalaisopisto	3321	Kansalaisopiston rehtori	0,25	0,25	0	0	0	0	0
	3321	Koulusihteeri/palvelusih-teeri 1.8.2014 alk.	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Varhaiskasvatus	3800	Varhaiskasvatuksen johtaja	1	1	1	1	0	1	1

Päiväkoti	3810	Lastentarhanopettaja	5	5	5	5	0	5	5
		Lastenhoitaja	5	5	5	5,4	0,4	5	5
	3821	Perhepäivähoitaja	8	8	6	6	0	6	6
Perhepäivähoito	3822	Lastenhoitaja	1	1	1	1	0	1	1
Ryhmäperhepäivähoito (Tuulentupa)		Ryhmäperhepäivähoitaja	3	3	3	3	0	3	3
		YHTEENSÄ	77,7	65,7	69,5	67,4	-2,1	64	63
Työllistetyt			4	1	2	4	2	3	3
TEKNISET PALVELUT									
	4101	Tekninen johtaja	1	1	1	1	0	1	1
		Palvelusihteeri	0,45	0,45	1,15	1,15	0	2	2
		Palvelusihteeri	0,75	0,75	1	1	0	0	0
Kaavoitus ja suunnittelu	4211	Aluearkkitehti	1	1	1	0	-1	0	0
Rakennustarkastus	4221	Rakennustarkastaja	1	1	1	1	0	1	1
Rakentaminen ja kunnossapito									
Talonrakennus	4311	Talonrakennusmestari	1	1	1	0	-1	0	0
		Sähkömies	1	1	1	1	0	1	1
		Ammattimies / talonrakennus*	2	2	2	2	0	2	2
	4340	Varastomies	0,6	0,6	0,6	0,6	0	0,6	0,6
Maanrakennus	4351	Maanrakennusmestari	1	1	1	1	0	1	1
	4353	Ammattimies / liikuntapaikat	1	1,1	0,5	0	-0,5	0	0
	4351	Ammattimies	0	0	0,5	1	0,5	1	1

Konekeskus	4354	Ympäristötyöntek.	0	0	0	1	1	1	1
	4360	Koneenkuljettaja	2	2	1,5	1,5	0	1,5	1,5
Ravitsemis- ja siivouspalvelut									
Ravitsemispalvelut	4410	Ruokapalvelupäällikkö	1	1	1	1	0	1	1
		Ravitsemissuunnittelija	0,5	0,5	0	0	0	0	0
		Ravitsemistyönjohtaja	2	2	2	2	0	2	2
		Ravitsemistyöntekijä	7,7	7	8,75	8	-0,75	8	8
Siivouspalvelut	4420	Siivoustyönjohtaja	1	1	1	0,3	-0,7	0	
		Laitosapulainen/tk	3,5	3,7	3,15	3,7	0,55	3,7	3,7
		Koulutyöntekijä rav+ siivous	1	1	1	1	0	1	1
		Varahenkilö	1	1	0,5	1	0,5	0	0
		Siivooja	5	5,7	5,3	5,05	-0,25	5	5
		Siivooja	0,8	0,8	0,8	0,5	-0,3	1	1
Asuntopalvelut	4511	Isännöitsijä	1	1	0,69	0,69	0	1	1
		Toimistosihtööri	0,75	0,75	0,75	0,75	0	1	1
		Talonmies	3	3	3	3	0	3	3
Talonmiehet	4521	YHTEENSÄ	41,05	41,35	41,19	39,24	-1,95	38,8	38,8
			127,35	116,65	121,99	116,94	-5,05	112,80	111,80